

Catalunya Cristiana

f/catalunyacristiana

instagram catalunya_cristiana

www.catalunyacristiana.cat

@catalunyacristiana.bsky.social

@catorcristiana

youtube catalunya cristiana

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Religió a l'aula, porta oberta a la convivència

Es calcula que al voltant de 600.000 alumnes surten de 4t d'ESO sense tenir coneixements de cultura religiosa

P 8-12

Climent Garau és professor de Religió a l'IES Consell de Cent de Barcelona.

VIDA ECLESIAL

Celebració dels 45 anys de l'ordenació de Lluís Nadal, el primer diaca permanent

P 18-19

REPORTATGE

L'Any Gaudí comença a Reus i Riudoms

P 24-27

Anna Mollet

Agustí Codinach

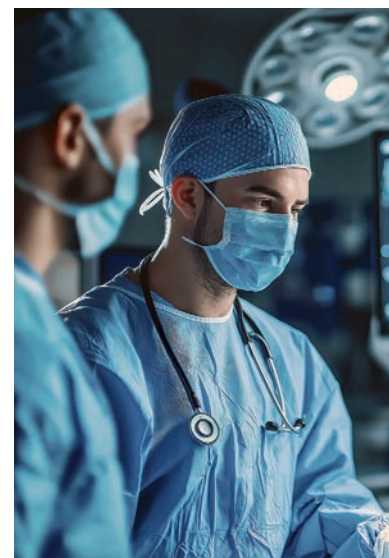
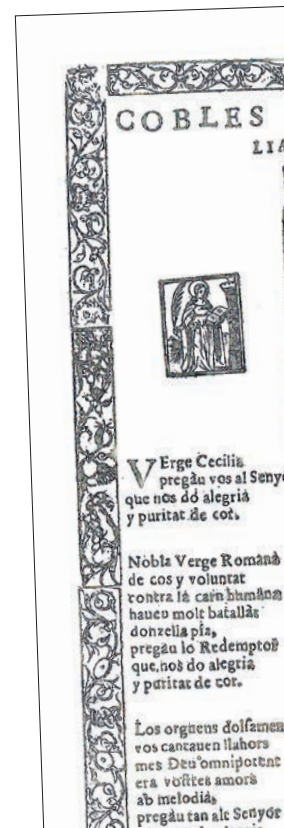
2401

9 772838 223004

SUMARI

23 NOVEMBRE 2025

Editorial	03
La setmana	05
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	14
Reportatge	24
Carta dominical	30
Bíblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Cultura	40
Agenda	46
Des del carrer	47

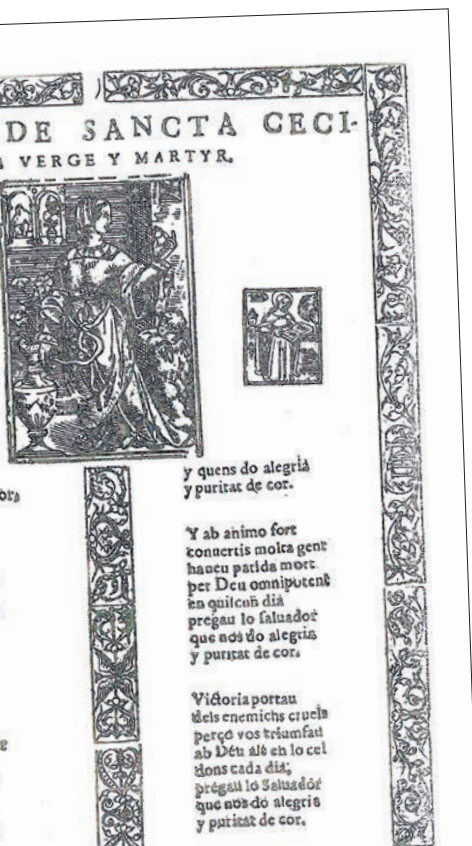

22

**Nova edició de la
Mostra de Cinema
Espiritual de
Catalunya**

Se celebra del 15 al 30
de novembre

40-41

Santa Cecília, alegria del cor que difon melodies

Al llarg del temps s'han editat nombrosos goigs dedicats a la patrona de la música

16-17

El Vaticà acull un congrés sobre IA i medicina

Les conclusions assenyalen que la IA mai no ha de ser un substitut de l'experiència, l'empatia o la responsabilitat del metge

28

Josep Rom, rebel·lia lleial

In Memoriam de Miriam Diez, directora de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura

EDITORIAL

Analfabetisme religiós, problema de país

Fa anys que constatem un fet preocupant: un 90% dels alumnes de les escoles i els instituts públics de Catalunya no fan Religió, una assignatura que si bé les famílies tenen l'opció de triar, els centres tenen l'obligació d'oferir. Una obligació que, malauradament, en molts casos no es fa efectiva, cosa que contribueix a la minva de l'alumnat.

Els mestres i professors de Religió (1.019 entre Primària i Secundària) també tenen dificultats a l'hora de fer respectar els seus drets. En aquest sentit, el principal cavall de batalla a nivell laboral continua sent aconseguir que puguin ser fixos com qualsevol altre mestre o professor que ha passat per un concurs i té una plaça definitiva. Però la preocupació màxima com a societat continua sent l'analfabetisme religiós, que ha esdevingut un problema de país. És impossible comprendre la història, les tradicions, l'art, la cultura sense saber quins són els fonaments que ens sostenen, i en aquest sentit els principals coneixements en relació amb la Religió catòlica, com les altres grans confessions, haurien de ser coneguts per tots els alumnes. En el Primer Pla d'aquesta setmana informem d'un pla pilot per a la incorporació de la Cultura Religiosa que es començarà a implementar el setembre del 2026 a 12 centres de primària i a 12 instituts de secundària. Una manera de lluitar contra l'analfabetisme religiós i de donar resposta al sentiment majoritari de la societat catalana, que en un 74% es mostra a favor d'una assignatura de cultura religiosa (Baròmetre sobre la religiositat i sobre la gestió de la seva diversitat, 2023).

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (48 NÚMEROS)

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

A/e _____

Forma de pagament

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (*ompliu ordre adjunta)

*Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular del compte _____

Tel. titular del compte _____

A/e titular del compte _____

IBAN

--	--	--	--

ENTITAT

--	--	--	--

OFICINA

--	--	--	--

DC

--	--

COMPTE

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

DATA (DD/MM/AA)

--	--	--	--	--	--

Lliureu aquesta butlleta a:

Fundació Missatge Humà i Cristià
(Catalunya Cristiana)

Departament de Subscripcions

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Signatura del titular

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 del 13 de desembre, autoritzo la Fundació Missatge Humà i Cristià a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat, així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Fundació Missatge Humà i Cristià amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

La setmana a les Xarxes

MONTSE JIMÉNEZ ✕
@montserrattjimvi

10/11/2025

Filòloga i docent

Escola Vedruna Àngels. “Medalla d’Honor de la Ciutat de Barcelona” Compromís, Cohesió, Territori, Qualitat, Educació. L’esforç d’una comunitat educativa

SALVADOR ILLA ROCA ✕
@salvadorilla

08/11/2025

President de la Generalitat de Catalunya

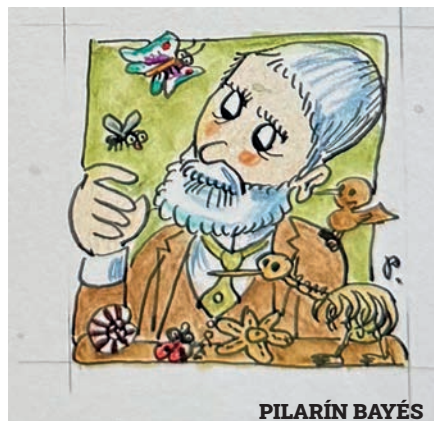
No s’entén el geni Antoni Gaudí sense Riudoms, on va viure i créixer, i d’on es va emportar els paisatges, les obres, els costums i la natura. Enhorabona a l’alcalde Ricard Gili, al consistori i al municipi de Riudoms per aquesta inauguració de l’Any Gaudí

JORDI RIERA ✕
@jordiriera1

08/11/2025

Director general de la Fundació Blanquerna

La universitat, el món de la comunicació i les arts gràfiques perden un dels seus personatges més extraordinaris: en Josep Rom, rector de la Universitat Ramon Llull i amic. Ha mort d’un infart sobtat aquest dissabte als 62 anys. Avui no tenim esma ni el traç pel dibuix que pertocaria. DEP

PILARÍN BAYÉS

LA SETMANA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

LES GERMANETES DELS POBRES NECESSITEN AJUDA

Les Germanetes dels Pobres, fundades l’any 1839 a França per santa Joana Jugan, acullen i atenen persones grans sense recursos per viure. En una entrevista dimarts 11 de novembre al programa *Sense distància*, la religiosa Ana María Montejano, responsable de promoció de les Germanetes dels Pobres i de captació de donatius, va explicar que la congregació “es basa en un únic apostolat de cura integral de persones grans pobres, amb una missió clara: acollir-les i donar-los un afecte per demos-

trar-los que tenen una dignitat i un valor infinits”.

Amb dues residències a Barcelona, a la plaça Tetuan i al carrer Sant Salvador, aquestes monges necessiten ara “de manera especial ajuda econòmica, així com voluntariat i donació de menjar, productes de neteja i altres necessitats materials”. La germana Ana María va assegurar que, “amb la suma de petites quantitats, es va mantenint aquesta obra, que no té subvencions i viu de la Providència”. S’hi pot contactar trucant al 629 084 868.

Zoom MACIÀ GRAU

Departament de Justícia

La Direcció General d’Afers Religiosos (DGAR) va celebrar el seu 25è aniversari el passat 11 de novembre, amb un acte que va reunir els directors i directores que han ocupat aquesta responsabilitat des del 2000. Durant la commemoració es van repassar les principals fites d’aquests anys, com són la creació del Mapa religiós de Catalunya, el Baròmetre de religiositat i altres projectes com la Mostra de Cinema Espiritual. Com van remarcar, al llarg d’aquests 25 anys la DGAR ha esdevingut un referent en la gestió pública de la pluralitat religiosa, impulsant polítiques, estudis i accions que afavoreixen la convivència i el respecte entre confessions.

L’efemèride JOAN PALLARÈS-PERSONAT

24 novembre del 1859

Charles Darwin publica a Londres *L’origen de les espècies*

Des del monestir

Una crida a la fe que es fa compromís

SOR LUCÍA CARAM
Dominica de Manresa

El documental *Ucrania, resistència i esperança*, produït per Themoff i Movistar Plus, és un testimoni viu que recull el clam dels que estan patint una guerra cruel, injusta i perllongada. Però el més dur no és només la violència. El més dur és l'oblit. Quan ja ha passat l'impacte mediàtic. Quan ja no surten titulars dramàtics. Quan el món s'ha acostumat al dolor aliè i ha decidit mirar cap a una altra banda. Aquí és on es decideix qui segueix i qui se'n va.

Enmig d'aquell silenci que fa mal, són pocs els que continuen acompanyant. I entre aquests pocs, la Fundació del Convent de Santa Clara, des de Manresa, ha volgut romandre-hi. No per aventura. No per màrqueting. No per èpica. Sinó per Evangeli. Per

La fe que no mou el cor cap al germà no és fe

fidelitat al clam d'un poble ferit. Per aquest "anar a les perifèries" que tant ens ha recordat el papa Francesc i pel qual ens ha acompanyat, animat i beneït des del primer moment.

Hem caminat entre ruïnes i llàgrimes, celebrant la fe en soterranis mentre queien míssils, sostenint mans ferides i cossos trencats, aollint nens, portant ferits, portant ambulàncies, mantes, medicaments, aliments i, sobretot, esperança. No per heroisme. Sinó perquè creiem que la fe, si no es fa compromís, queda buida.

Aquest documental no només mostra el que passa a Ucraïna. Ens mira als ulls. Ens pregunta: què fas amb la teva vida? Què fas amb les teves capacitats? A què et compromet

la teva fe? Voldria que el veiessin els joves. No per traumatitzar-los. Sinó per despertar-los el cor. Perquè valorin la pau en què viuen i perquè descobreixin que no tot està garantit. Perquè aprenguin que viure també és fer-se càrrec de l'altre.

Ucrania, resistència y esperanza no ens deixa igual. Ens obliga a decidir i ens crida a comprometre'ns. La fe que no mou el cor cap al germà no és fe: és un adorn, i avui, més que mai, el món necessita cristians que no només resin per la pau, sinó que treballin per la pau. Aquest documental és, per això, una oportunitat per veure, per sentir, per preguntar-se i per respondre. Perquè no es proclama l'esperança. L'esperança es construeix. ■

Punt de vista

L'homilia de la Transició

JOSEP MIQUEL BAUSSET
Monjo de Montserrat

L'Església espanyola apostava per la reconciliació entre parts enfrontades

L'homilia del cardenal Tarancón, el 27 de novembre de 1975, ara fa 50 anys, en l'entronització de Joan Carles com a rei d'Espanya, va ser un text basat en la reconciliació i en la defensa dels drets humans. L'homilia va ser un text clarament oberturista que va molestar el Règim franquista, amb el qual el cardenal de la Transició obria nous horitzons democràtics, ja que en el seu text va utilitzar set vegades la paraula llibertat, sis, la paraula pau i tres, la paraula justícia.

Tarancón creia "necessària la col·laboració de tots, la prudència de tots i la decisió de tots", per obrir una nova etapa de "pau, de progrés, de llibertat i de respecte" en la història d'Espanya. Allunyant l'Església del

nacionalcatolicisme, afirmà que "la fe cristiana no és una ideologia política, ni hi pot ser identificada, perquè cap sistema social o polític no pot esgotar tota la força de l'Evangeli". Digué que "no pertany a la missió de l'Església presentar solucions concretes de govern", ni tampoc "imposar un determinat model de societat, ni patrocinar cap forma ni ideologia política", ja que "l'Església mai no determinarà quines autoritats han de governar-nos".

Amb la seva homilia, Tarancón tancà l'etapa del nacionalcatolicisme i demanà als polítics que estimessin "al servei de la comunitat, que promoguessin els drets humans, que enfortissin les llibertats o que ajudessin a promoure les causes de

la pau i de la justícia" i que protegissin i promoguessin "l'exercici de la llibertat" després de 40 anys de dictadura. Va demanar a Joan Carles que fos "rei de tots els espanyols", que s'acabés amb les dues Espanyes i que es posés fi a la confrontació i la divisió. Acabà l'homilia demanant una "autèntica pau, lliure i justa, una pau àmplia i fecunda en la qual tot-hom pugui créixer i progressar".

Amb l'homilia del cardenal Tarancón, l'Església espanyola apostava per la reconciliació entre parts enfrontades i entre sectors dividits i posava fi al nacionalcatolicisme. Aquesta va ser la fonamental missió de Tarancón, que per això va ser qualificat com el cardenal de la Transició. ■

Crist, rei i pastor, fes-nos ciutadans del teu Regne,
fes que siguem portadors del teu amor
i de la teva pau

Crist, rei crucificat

**CARD. JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**

Arquebisbe de Barcelona

L'Església catòlica celebra avui la solemnitat de Crist, Rei de tot el món. Una celebració especialment rellevant perquè culmina tot el camí espiritual fet al llarg d'aquest any litúrgic. Aquesta solemnitat obre la porta a l'inici d'un nou any litúrgic que iniciarem la propera setmana amb el primer diumenge d'Advent, un nou any en el qual ens endinsarem en l'evangeli de Mateu.

Què celebrem en la solemnitat de Crist Rei? Fem una mica d'història per saber-ne l'origen. El papa Pius XI, amb motiu de l'Any Sant de 1925, va instituir aquesta festa mitjançant l'encíclica *Quas primas*. Ho va fer en un context de creixent secularisme, després de la Primera Guerra Mundial, quan semblava que la influència de l'Església en la societat estava en retrocés. Un moment en què molta

gent s'havia allunyat de Jesucrist i de l'Evangelí. Hi havia una negació constant de la presència de Déu. Calia, doncs, reafirmar amb força la sobirania espiritual de Crist sobre tots els pobles i nacions. Calia recordar, també, que el regnat de Crist és etern, espiritual i universal; no limitat per fronteres polítiques. Davant de les seqüeles de la guerra, la millor manera de promoure una pau duradora era amb la restauració del Regnat de Crist sobre el món sencer i sobre tot l'univers.

Per què Crist és "rei"? Crist és rei de justícia i de pau. Ell és un rei que ens vol fer participar de la seva reialesa i divinitat. Crist és Mestre i Senyor nostre, a qui reconeixem una autoritat que ve de Déu Pare. Ell és la veritat. Ell és un "rei" que proposa i no imposa. Ell ens proposa que l'ajudem a construir el seu Regne de justícia i de fraternitat. Un Regne que no és d'aquest món, com bé ens va dir Jesús. Ell vol regnar en els nostres cors i vol que ens deixem moure pel seu Amor.

Crist regna des de la Creu. És un rei que ens ha salvat des de la Creu amb sacrifici, amor i humilitat. És un rei que no ha nascut en un palau, sinó en un estable. És un rei que no ha

vingut a ser servit, sinó a servir. És un rei que mor pobrament entre els exclosos i marginats. I ho fa per ser solidari amb tots els crucificats, per compartir amb nosaltres els dolors i sofriments de la humanitat i per a la nostra salvació. Les joies de la corona reial de Jesús són els pobres, els que estan de dol, els que tenen fam i set de justícia, els que no troben sentit a la vida, els que pateixen una soledat no desitjada, els perseguits i els que viuen la guerra.

Com deia al començament, avui finalitzem l'any litúrgic en què acoïem la lectura seguida de l'evangelí de Lluc. A partir de diumenge vinent ens acompanyarà Mateu, que escriu l'Evangelí dirigit a comunitats cristianes d'origen jueu. Mateu és l'evangelista que més incideix en el fet que Jesús és el Messies promès a les Sagrades Escripures. Un Messies que no és un guerrer, sinó el Déu de l'amor, de la pau, de la justícia i de la llibertat.

Benvolguts germans i germanes, deixem que Crist regni en els nostres cors. Crist, rei i pastor, fes-nos ciutadans del teu Regne, fes que siguem ambaixadors en nom teu a tot el món, fes que siguem portadors del teu amor i de la teva pau. ■

La manca de docents preocupa per l'absència de substituïts i relleu

DIGNIFICAR LA CLASSE DE RELIGIÓ

CARME ESCALES

Després d'haver treballat en la banca, dedicat sempre a l'economia, la seva vida va fer un tomb. "Vinc d'una família religiosa i em vaig educar a redós d'un col·legi religiós. I quan la meua vida va fer aquell gir, l'únic que em va ajudar van ser les meues creences", relata Climent Garau Oliver, professor de religió a l'IES Consell de Cent de Barcelona.

En Climent, nascut a Mallorca, havia començat a estudiar Teologia perquè li agradava, i va decidir acabar aquests estudis. Aleshores, "el bisbe auxiliar de Barcelona Toni Vadell Ferrer em va animar a venir a Catalunya per fer-me frare caputxí. Ho vaig ser cinc anys, però al final no va quallar i vaig dir-me que seguiria cercant el meu camí, i veure què vol de mi el Senyor".

Amb els estudis eclesiàstics fets, li va sorgir l'oportunitat de fer de professor de religió. Ho va demanar i va començar. El tracte humà

el motiva. "Soc una persona que m'he mogut dins del món social, com a frare, molt vinculat amb els pobres i la gent que pateix, a Mallorca i a Múrcia", explica. "Sempre dic que hi ha professions que tenen un plus vocacional, com a infermera, o metge, i jo, dins del món religiós, he tingut sort de poder fer feina amb qui pateix. I, quan he volgut començar a treballar en un institut, sento que és el Senyor qui m'ha guiat cap allà. Tinc la gran sort de sentir, com si l'Evangeli fos una pel·lícula, que jo soc un dels actors que estic pel mig".

A classe de religió té una vintena d'alumnes, molts de les Filipines i de Llatinoamèrica. Tots menys un són catòlics. A principi de curs han vist l'islam, el judaisme i ara han començat amb l'hinduisme i el budisme. "Sobretot amb les monoteïstes, és important que s'adonin que tots venim d'allà mateix. Hem d'explicar que a la base de l'islam trobem Abraham i Jesús. I sobretot que entenguin que l'islam no és terrorisme, és una religió d'amor. Garau comparteix una curiositat que ha observat en els alumnes: "Com que religió és optativa, quan tornen al seu

grup s'expliquen de què han parlat. Vaig sentir com una nena filipina li explicava a una pakistanesa: 'Avui hem parlat de l'islam.' Fem una interculturalitat. Els alumnes han de créixer amb una visió espiritual. Un nen filipí em deia: 'Fins que el pare no ha beneït la taula no comencem a dinar i no me'n vaig a dormir sense que el meu pare m'hagi beneït.' I penso: això és el que aquí passava fa molts anys".

També fa classe de Cultura i Valors. "Avui he tingut dos quarts de l'ESO i hem començat a parlar del valor de la llibertat. Avui que són tan moguts, et faries creus com t'escolten, et miren i et fan preguntes, perquè els parles de coses que ningú els diu, però ells les busquen, es fan preguntes", explica.

"Jocomprenc que hi ha molts instituts que, per qüestions polítiques, ideològiques o el que sigui, ja no convoquen la plaça. Però hem d'intentar que això no passi. En aquest sentit, tant el bisbat com el sindicat fan una feina", diu. Ell, de fet, es va syndicar convençut d'aquest suport que ell mateix ha rebut directament, i personalitza l'agraïment:

PREPAREM L'ADVENT

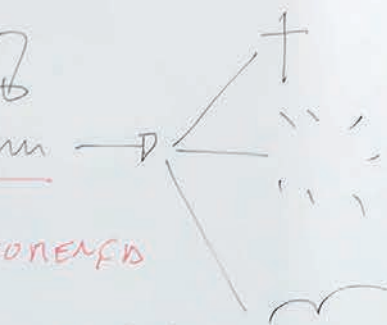
canó 17

→ Betlem →

TOT CONEIXES

PASTOR - HUMILITAT

REIS -

“La Susana ha estat per a mi com un àngel de la guarda.” Parla de Susana Vilar, la persona que està al capdavant de l'únic sindicat que vetlla a Catalunya en exclusiva des de fa trenta anys pels drets laborals dels docents de religió, l'AMRC (Sindicat de Religió i Docents Laborals). Al seu web —amrc.cat— es van publicant totes les accions que duen a terme, com ara les visites al Parlament per exposar necessitats com la que ara per ara és la més gran lluita laboral: aconseguir que els docents de religió puguin ser fixos com qualsevol altre mestre o professor que ha passat per un concurs i té una plaça definitiva.

Com a presidenta de l'AMRC, Vilar explica que sempre negocien amb l'administració, però la major part de vegades aconseguixen els seus objectius als tribunals. “L'última sentència és la que diu que el personal indefinit hauríem d'haver passat per un procés d'estabilització per ser fix.” Vilar comenta que “en la darrera legislatura, es va votar al

Parlament a favor d'una proposta de resolució per a la conversió dels docents laborals com a fixos en les plantilles. El govern d'ERC, però, no la va portar a terme, tot i que va ser aprovada per majoria, perquè és el Govern qui ha d'aprovar passar-la a llei o a norma. Ara és la Conselleria d'Educació la que ho té sobre la taula”.

Vilar puntualitza que “hi ha una gran preocupació per la manca de professorat de religió a Catalunya. A través de les xarxes, AMRC en busca, però no és una feina que hagi de fer un sindicat, l'han de fer els bisbats. Nosaltres hem de vetllar perquè el professorat de religió tingui unes condicions dignes laborals. Els nostres professors, quan estan de baixa, pateixen perquè no tenen substitut”. La presidenta de l'AMRC també exposa que tal vegada, “si la situació laboral dels docents de religió els permetés ser fixos i no fos tan exigent el que se'ls demana per poder exercir, sobretot la titulació

per fer classe de religió a secundària, potser n'hi hauria més”.

Clement Garau compara la manca de professors de religió a la de vocacions. “L'Església es pregunta què hem de fer, però no arribem a fer res.” D'entrada, ell també veu massa exigència en els estudis que es requereixen, perquè hi ha altres matèries on no s'exigeix tant. I considera un error que es pensi només en candidats joves, “hi ha persones adultes que després de fer moltes coses els agradaria ser preveres, per exemple. A Toledo hi ha un seminari per a gent major de 45 anys. Doncs amb els professors ha de ser igual. Si a les parròquies hi ha laics que col·laboren i són aptes per a diaques, perquè no per a professors?”, exposa.

EL SENTIT DE LA RELIGIÓ MÉS ENLLÀ DE LA FE

“A Catalunya hi ha 1.019 professors que fan religió, entre la Primària i la Secundària. N'hi ha que fan subs-

Alumnes de Religió catòlica d'ESO (Institut d'Ensenyament Secundari Marta Mata de Salou).

titucions i n'hi ha que estan en més d'un centre alhora", exposa Rafael Muñoz Melgar, delegat del Secretariat Interdiocesà d'Ensenyament de la Religió a Catalunya (SIERC), un organisme creat per la Conferència Episcopal Tarraconense (CET) el novembre de 1981, per promoure i acompanyar l'ensenyament de la religió catòlica a les escoles.

Segons un informe realitzat per l'AMRC, actualment, a Catalunya hi ha un total de 503 centres educatius que no ofereixen l'assignatura de Religió Catòlica. D'aquests, 386 són centres de primària i 117 són de secundària. I des del col·lectiu de docents de religió recorden que l'assignatura de religió és opcional per als alumnes, però és obligació de tots els centres oferir-la. Sobre això, Rafael Muñoz precisa que "encara hi ha centres que continuen fent trampes, sobretot en algun servei territorial, de manera que impedeixen que la puguis triar".

Montse Mena, professora de

religió, que és també presidenta del sindicat Junts Docents Religió i secretària del comitè Intercentres, argumenta una de les maneres que tenen alguns centres de no oferir religió. "No és el mateix preguntar en positiu que en negatiu. Això ja condiciona, i s'ha de poder respondre sí o no de tot, tant si es vol fer religió com si s'és celíac o no se n'és. No s'ha de donar res per fet."

Mena apel·la al dret dels alumnes a fer la classe de religió. "I a l'escola pública complim un paper molt important, perquè moltes famílies no es poden permetre anar a una concertada. Per a elles, l'únic referent de Jesús, de la religió, és el mestre de religió".

Diu que amb el pas del temps cada cop li agrada més la seva feina, i és conscient que en gran part és perquè "podem transmetre tot això als

CLIMENT GARAU
"Avui que són tan moguts, te'n faries creus com t'escolten, et miren i et fan preguntes, perquè els parles de coses que ningú els diu"

Projecte
Endavant mares
 Per una maternitat positiva i feliç

38 anys al costat de la maternitat vulnerable

Ajudem i oferim suport humà a la dona durant tot l'embaràs i el primer any del nadó

ES76 2100 0541 86 0200123371

bizum 01859

www.fundacioprovida.org

@endavantmares

Col·labora!

SUSANA VILAR
“Els nostres professors, quan estan de baixa, pateixen perquè no tenen substitut”

MONTSE MENA
“Quan ens respectem és quan podem conviure i si des de l'escola ho treballem, potser no hi haurà radicalitzacions”

RAFAEL MUÑOZ
“Els centres educatius que imparteixen cultura han d'oferir religió, i nosaltres com a bisbat buscar el professorat”

infants, si no, ningú més ho farà. I, si jo vull que es respectin les meves creences el primer que he de fer és respectar-les totes. Quan ens respectem és quan podem conviure i si des de l'escola ho treballem, potser no hi haurà radicalitzacions”.

Ella a l'aula ja ha pogut constatar com la societat va abandonant la cultura religiosa que, per sobre de tot, és cultura. “Quan fa setze anys —els que porta ella fent classe de religió— preguntava a classe: anireu aquest diumenge a beneir la palma? Ja sabien de què els parlaves, i ho podies lligar amb Jesús i Jerusalem. Si ara ho dic, ja no tenen la vivència de què és el Diumenge de Rams. I el mateix passa quan parlaves de Nadal, torrons... Ara els falten referents, no els tenen, no tenen la vivència. I has de tirar molt més enrere.”

“Es calcula que al voltant de 600.000 alumnes surten de 4t d'ESO sense tenir coneixements de cultura religiosa. I això és un problema”, afirma de manera contundent Rafael Muñoz. “Jo vaig ser professor d'història de l'art, i com puc explicar el Pantocràtor, Miquel Àngel, la Sagrada Família, és molt difícil si no saps què és un evangelista.” Muñoz encara puntualitza més: “El nostre genoma cultural, aquella part del nostre ADN col·lectiu on cada estat i Europa han tingut la seva herència de Roma i Grècia i 2.000 anys de cristianisme i la influència de l'islam, fa que avui el 80% del patrimoni cultural en l'àmbit d'Europa sigui religiós, i a Catalunya encara més, que neix arran del cristianisme. Els drets humans, d'on provenen? Li podrem donar mil voltes a nivell antropològic, però la realitat és aquesta, per tant, els centres educatius que imparteixen cultura han d'oferir religió, i nosaltres com a bisbat buscar el professorat.”

Com a delegat del SIERC, Rafael Muñoz explica que fa tres anys van elaborar “materials per impartir cultura religiosa amb tres potes: filosofia, espiritualitat i antropologia i història, amb continguts que abastaven la cultura religiosa a Catalunya, el cristianisme, l'islam i la religió jueva. Però deuen estar en un calaix. Hi pot haver 50.000 confessions, però la nostra herència cultural prové d'aquestes tres grans religions. Que tothom entengui que no podem parlar de cultura sense parlar de religió”.

Des de l'AMRC, Susana Vilar explica: “Com a sindicat, sempre hem apostat per la importància que té el coneixement del fet religiós per a tot l'alumnat, sigui ateu, agnòstic, musulmà, cristià o jueu. El coneixement del fet religiós és necessari a les escoles per poder entendre la cultura i els costums. A part que ajuden també a la convivència, ja que ens trobem en una escola pública amb una diversitat cultural molt gran.”

La novetat és que la Direcció general d'Innovació, Digitalització i Currículum del Departament d'Educació de Catalunya, juntament amb la Direcció general d'Afers Religiosos del Departament de Justícia i Qualitat Democràtica, han començat a treballar en un pla pilot per la incorporació de la Cultura Religiosa en les escoles i instituts. Aquest pla pilot es començarà a implementar el setembre del 2026 a 12 centres de primària i a 12 instituts de secundària. ■

LUCIA MONTOBBIO
CAMPA
Periodista

Potser sí que els mocadors
que portem són testimonis de la cura
que oferim als altres

Mocadors

Als alumnes del Màster de Medi-
ació de la Universitat Pompeu
Fabra se'ls recomana posar, al
centre de la taula de mediació,
una capsa de mocadors de paper. Taules
rodones on els interlocutors poden seure
en punts equidistants per dialogar i nego-
ciar. Converses que, de vegades, fereixen
emocions i sentiments. Dolors de l'àni-
ma que, en ocasions, es transformen en
llàgrimes.

Per això, al centre de la taula de medi-
ació de la consulta hi ha sempre una capsa
de mocadors. Des de llavors, també porto
un paquet de deu mocadors a la bossa. Els
gasto ràpid. Encuriosida per aquesta rapi-
desa, m'animo a relatar com he fet servir
l'últim paquet.

La Nina vessa suc de pinya mentre la
seva mare i jo prenem un cafè amb llet de
civada. Un mocador serveix per netejar la
taula. Un segon mocador, per eixugar el
regalim a la meva cama. La Nina continua
distreta i torna a fer trontollar l'ampol-
la. Rescatem el vidre amb gest d'ensurt.
Riem.

Anem a un funeral preciós: llum solar,
records meravellosos, camins verds que

travessen Seva. Mentre recordem qui se'n
va, plorem. Li allargo un mocador a la me-
va germana i en prenc un altre per a mi.

Un grup d'amics d'Infantil juguen al
parc. Corren, salten, s'empaiten. Un nen,
vestit amb pantalons curts, cau i es pela
el genoll. Anem a la font per treure-li la
sorra i la sang. Assequem la ferida amb
un mocador, hi posem desinfectant, la
tornem a eixugar amb un altre i li posem
una tireta. El nen deixa de plorar.

Un autocar posa l'intermitent i s'atura
enmig de la Gran Via. Dues persones en
baixen corrent. Una, blanca i marejada,
busca un arbre per vomitar. M'aturo per
donar a l'amiga acompanyant dos mo-
cadors. Continuo la marxa i de reüll veig
com l'ajuda a incorporar-se i, ja una mica
refeta, li neteja la cara.

Un clàssic: al bany del bar no hi ha
paper.

Potser sí que els mocadors que portem
són més que simples teixits. Són testimo-
nis de la cura que oferim als altres. Cada
mocador simbolitza una mà estesa. Una
acció que pot reconfortar, que pot conso-
lar. Un consol silenciós que ens recorda
que no estem sols. ■

V

Aquesta setmana parlem d'**IA i medicina**, celebrem els **45 anys** de l'ordenació del **primer diaca permanent**, visitem el projecte **Ramon Albó de Càritas Barcelona** i assistim a la inauguració de la **Mostra de Cinema Espiritual**

Foto de família al final de la trobada amb motiu dels 45 anys de l'ordenació de Lluís Nadal, el primer diaca permanent. La trobada va tenir lloc el 8 de novembre a Santa Maria de Badalona i va ser presidida pel bisbe auxiliar de Barcelona, Javier Vilanova.

El Vaticà acull un congrés sobre IA i medicina

El pacient, un misteri que revela el mateix Crist

ÁNGELES CONDE
Ciutat del Vaticà

L'autora de la primera entrevista a Lleó XIV, Elise Ann Allen, explica que, durant les seves converses aquest estiu a Castel Gandolfo, va parlar amb el Pontífex sobre la intel·ligència artificial. La periodista va voler saber si el Papa ja estava immers en la comentada encíclica sobre aquest tipus de tecnologia. El Papa no va confirmar res, però segons Elise, va assentir i va somriure, un gest que la periodista va interpretar com un sí. I tot i que el primer gran document magisterial de Lleó XIV ha estat l'exhortació *Dilexi te*, sobre l'amor cap als pobres, la qüestió de les noves tecnologies i la intel·ligència artificial no ha deixat d'estar entre els interessos principals del Papa —que es refereix al tema amb freqüència— i del Vaticà. La prova són les nombroses trobades organitzades per i en col·laboració amb diferents dicasteris que han tingut lloc en els darrers mesos al Vaticà. Recordem la trobada sobre intel·ligència artificial i fraternitat de mitjans de setembre a Roma per al qual el Vaticà va congregar algun dels pares i més grans experts en aquesta tecnologia; o el mateix missatge de Lleó XIV per a la propera Jornada Mundial de les Comunicacions Socials, titulat *Preservar les veus i rostres humans*, en el qual el Pontífex reflexiona sobre els efectes de la intel·ligència artificial i alerta "d'una dependència excessiva que afebleix el pensament crític i les habilitats creatives".

Fa uns dies, el Vaticà va tornar a abordar l'impacte de la intel·ligència artificial, aquest cop, en la medicina

en un congrés titulat *IA i medicina, el desafiament de la dignitat humana*. La Federació Internacional de les Associacions Mèdiques Catòliques (FIAMC) va organitzar la trobada juntament amb la Pontifícia Acadèmia per a la Vida. El Papa va celebrar aquesta iniciativa a través d'un missatge als participants en el qual compara aquests temps de revolució tecnològica amb els de la revolució industrial. Escriu que "avui dia interactuem amb màquines com si fossin els nostres interlocutors" i que "correm el risc de, no només perdre de vista els rostres de les persones que ens envolten, sinó també d'oblidar, reconèixer i apreciar tot allò que és realment humà". Lleó XIV lloa el desenvolupament tecnològic i els seus beneficis en camps com el de la medicina, però recorda que qualsevol progrés ha de col·locar la dignitat de la persona en primer lloc. Per això, adverteix que la IA té un "potencial destructiu també en la recerca mèdica quan es posa al servei d'ideologies antihumanes". El Papa insisteix a més que, en el camp de la medicina, "els dispositius tecnològics no han de desviar la relació personal entre pacients i professionals sanitaris". "Si la IA ha de servir a la dignitat humana i a la prestació eficaç de l'atenció mèdica, hem d'assegurar-nos que realment fomenti tant les relacions interpersonals com l'atenció oferta", escriu Lleó XIV. Finalment, en el missatge el Pontífex subratlla que hi ha interessos econòmics també en el camp de la medicina i la tecnologia i, per tant, una lluita per controlar-los. Per això, demana que es promogui "una col·laboració àmplia entre tots els professionals de la salut i els responsables polítics, que transcedeixi les fronteres nacionals".

Al congrés van intervenir 26 ponents internacionals i les conclusions es van plasmar en un document que van lliurar a Lleó XIV. El text assenyalava que en l'àmbit mèdic la IA és una eina que reforça la precisió del diagnòstic i millora el judici clínic, però que mai no ha de ser un substitut de l'experiència, l'empatia o la responsabilitat del metge. Així, aquests professionals subratllen que el metge no pot delegar en la màquina i lliurar-se a un ús acrític de la tecnologia sense aplicar-hi el seu criteri. En qualsevol cas, expliquen que els beneficis d'aquestes tecnologies són innegables i que, per això, han d'arribar a tothom: "La seva implementació ha de ser equitativa, garantint que tots els pacients, independentment de la seva ubicació geogràfica o condició socioeconòmica, es beneficiïn dels avenços tecnològics."

ESGLÉSIA EN SORTIDA

El pèndol

El pèndol i la seva llei; una llei universal, però d'aplicació imprevista. Ja fa temps que quan pujo a la talaia hi confio. El pèndol és la imatge del Cohèlet: hi ha un temps per a cada cosa. La "desaparició" del fet religiós augurat per tants autors de la modernitat no s'ha acomplert; fa anys que se sap.

Ara es parla d'un retorn. El món cultural i mediàtic assenyalen un nou interès cap al cristianisme i una revisitació d'allò tradicional. Aquests dies amb la cançó *Berghain* de la Rosalía (el videoclip va sumar 4 milions de visualitzacions en 24 hores) molts mitjans en feien referència. La religió no ha mort.

Sense qüestionar que aquest retorn a les religions s'arreli o no en l'autèntica experiència espiritual; percebo també que aquestes mostres d'interès per allò que ha persistit van de pujada.

I davant d'això vull posar en valor la resistència i la persistència de les petites comunitats en minoria durant anys, dels esforços per mantenir viu allò d'humanitzador de la tradició i dels seus símbols. Si hi ha ressorgiment és perquè alguns han mantingut la flameta del testimoni encesa enmig de la incomoditat i incertesa dels temps.

El cantó on és el pèndol no és important quan parlem de fe, de Jesús, de Déu... Eufòria per ser-ne molts o tristesa per no ser-ne tants no té sentit des de l'Evangeli. Ser testimoni, fidels al missatge, encarnar la Paraula en la vida quotidiana no pertany a cap cantó del pèndol, però fer-ho quan tot va en contra és constitutiu del cristianisme. S'ha de ser agraït a aquest testimoniatge dels resistents.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

Professor d'Antropologia i consiliari a Blanquerna

El congrés va deixar clar que la IA mai no pot ser un substitut de l'experiència, l'empatia o la responsabilitat del metge.

El text parla molt d'aspectes com la privacitat i la protecció de les dades personals del pacient quan es fa servir la IA; o la necessitat que els facultatius adverteixin els pacients del que comporta l'ús de la IA i que aquesta tecnologia, en el cas de l'atenció psicològica, no es pot utilitzar en substitució dels professionals mèdics. Però, sobretot, el document que s'ha lliurat al Papa insisteix que els professionals mèdics han d'assegurar que "la IA enforteixi i no comprometi la integritat de la pràctica mèdica".

"Les tècniques numèriques basades en càlculs, per molt efectives que siguin, presenten nombroses limitacions epistemològiques i lògiques. Per tant, no poden reemplaçar totes les facetes del pensament humà ni totes les dimensions de les relacions humanes. Alguns aspectes profunds de l'atenció al pacient no poden ser substituïts per

procediments numèrics optimitzats ni robots autònoms. Aquests impliquen gestos empàtics, una mirada plena de tendresa i dedicar temps sense considerar l'efectivitat ni la rendibilitat", diu el text.

D'aquesta forma, els facultatius i experts que van participar en aquest congrés al Vaticà recorden que la medicina no és simple ciència o tècnica, sinó que és, principalment, "una forma humana d'acompanyar el pacient en el seu patiment, fins i tot quan la tecnologia resulta inútil". Així, adverteixen que el risc principal de la IA i dels avenços que comporta podria ser fer pensar que en la medicina la relació humana és secundària. I hi insisteixen: "El pacient no és un problema que ha de resoldre's, mitjançant la IA o altres tecnologies; és un misteri que revela el mateix Crist." ■

La celebració va tenir lloc a l'església de Santa Maria de Badalona

Gran trobada pels 45 anys de l'ordenació del primer diaca permanent

Agustí Codinach

El diaca Josep Vidal després de proclamar l'Evangelí en la missa d'acció de gràcies.

IGNASI MIRANDA
Badalona

El 45è aniversari de la primera ordenació a Espanya d'un diaca per a l'exercici permanent d'aquest ministeri va ser el motiu perquè, a l'església de Santa Maria de Badalona —la mateixa on el cardenal Narcís Jubany imposava

les mans a Lluís Nadal—, es reunissin dissabte 8 de novembre desenes de persones, entre elles molts diaques, en acció de gràcies i en ambient de festa.

“Queda encara un llarg camí per recórrer, perquè només hi ha diaques permanents en poc més de la meitat de les diòcesis del món.” Aquestes paraules d'Aureli Ortín, actual degà dels diaques de Catalunya (ordenat l'octu-

bre de 1981), van ressonar de manera especialment significativa durant l'acte de celebració, que va consistir en una taula rodona de poc més d'una hora i en una celebració de l'Eucaristia, presidida pel bisbe auxiliar Javier Vilanova.

A la taula rodona, Josep Vidal, delegat de Formació i Acompanyament del Clergat-Diaques a l'arxidiòcesi de Barcelona, va destacar que la cons-

titució dogmàtica *Lumen gentium*, del Concili Vaticà II, restablia l'exercici permanent del diaconat, amb el qual l'Església tornava a connectar-se amb els seus orígens, quan els primers apòstols escullen set col·laboradors per al servei a la caritat i sobretot a les vídues.

El delegat dels Diaques de Barcelona també va explicar que "va ser una assemblea de preveres de l'arxidiòcesi la que va demanar a l'arquebisbe de Barcelona, ja l'any 1977, que s'instaurés el diaconat permanent". En aquesta línia, Josep Vidal va afegir que "això demostra que els diaques

UNS 50.000 DIAQUES ACTUALMENT AL MÓN

Per la seva banda, Aureli Ortín va dir que "la primera ordenació d'un diaca permanent en la història moderna es va celebrar a Alemanya l'any 1968", i va revelar que "actualment hi ha arreu del món uns 50.000 diaques, però amb una distribució molt desigual, ja que el 90% es troben entre Europa i Amèrica". A més, va explicar que "a Catalunya hi ha uns 140 diaques (una cinquantena a Barcelona), mentre que, al conjunt d'Espanya, en són uns 600". El degà actual dels diaques va recordar els noms dels primers ordenats després de Lluís Nadal: Jaume Batlle, Josep Urdeix, ell mateix i Josep Maria Carbonell.

La part més testimonial de la taula rodona va ser la intervenció de Joaquim Sabater i la seva esposa, Rosa Díaz. El diaca badaloní, ordenat el 2018, va explicar que la seva història vocacional "és l'explicació d'un relat de fe, des de les misses de 10 plenes a la parròquia de Santa Maria fins al procés de preparació per al ministeri a partir del 2012", passant per un moment en què Montserrat Padrós, la dona de Lluís Nadal, li va preguntar per què no es plantejava aquest camí, "tot just durant una missa pels 10 anys de la mort del primer diaca".

Sabater també va situar "els anys de militància en el Moviment Universitari d'Estudiants Cristians (MUEC) i un decidit compromís social a nivell personal i professional" (per exemple, va ser secretari general de Càritas Barcelona del 1998 al 2004) entre els eixos de la seva vocació diaconal. A més, va assegurar que "el diaconat té sentit si es viu en la triple faceta de servei en la caritat, la paraula (pastoral i missió eclesial) i litúrgia (dimensió sacramental)". Sobre la integració del diaconat en el seu matrimoni i en la família, Sabater va subratllar que "l'esposa ha de signar tres vegades: l'inici de la preparació, la recepció de l'Admissió als Ordes o primer ministeri previ i la mateixa ordenació".

Rosa Díaz va comentar que la seva fe "ha estat viscuda amb més intensitat arran d'haver conegut" Joaquim Sabater i després de casar-se amb ell. Pel que fa a la vocació del seu marit al ministeri ordenat, va admetre que "viure el diaconat ha estat difícil, però amb diàleg i acord, tot se supera". També va aclarir que "no tot és negatiu" i que l'experiència de ser la dona d'un diaca "és molt enriquidora".

En els minuts finals de la trobada i abans de l'Eucaristia, el fill petit de Lluís Nadal, Oriol, es va mostrar molt emocionat. "La petjada que ens deixa el pare sou tots vosaltres", va assegurar. I sobre la seva mare, Montserrat Padrós, va destacar que "mereix igualment un record molt especial". Jordi Nadal, el fill gran, va revelar amb llàgrimes que, quan va morir el seu pare, va decidir "allargar el seu ministeri agafant l'alba i portant la comunió als malalts i als ancians".

Finalment, Jaume Aymar va presentar Lluís Nadal, a qui va tractar molt als anys vuitanta i noranta, com "un home discret que no parlava mai malament de ningú". Sobre l'esposa del protodiaca, va destacar que "tenia una relació amb ell molt complementària i divertida". En to anecdòtic i distès, Aymar va reviuir algun moment en què Lluís Nadal "invitava la seva dona a moderar-se quan ella parlava del diaconat". Jaume Aymar, a més, va assegurar que "calen més diaques, perquè hi ha molt per segar".

"PONT ENTRE L'ESGLÉSIA I LA SOCIETAT"

L'Eucaristia va comptar amb la participació dels diaques presents, la majoria de Barcelona, acompanyats també per Miquel Àngel Jiménez i Josep Maria Gómez del Perúgia, de Sant Feliu de Llobregat. També van concelebrar els preveres Josep Teixidó, delegat diocesà de Pastoral Sacramental i rector de la parròquia de Santa Maria de Badalona, Andreu Oller, arxipreste del Barcelonès, i el mateix Jaume Aymar, entre d'altres.

A l'homília, el bisbe Javier Vilanova va desgranar els diferents sentits del "temple", coincidint amb la festa de la Dedicació del Laterà, la catedral de Roma. El prelat va comentar que "un primer temple és la vida dels diaques, on Déu va entrar i on va sembrar la generositat que es palpa en els cors".

El bisbe auxiliar, a més, va afegir que "un altre temple dels diaques és la pròpia comunitat de cadascú, perquè l'Església no és cada parròquia de manera individualitzada, sinó la comunió entre tots". Va recordar igualment que "el diaca està dins la jerarquia però també dins la societat, amb una família i una vida laboral". En aquesta línia, va definir-lo com "un pont entre l'Església i la societat".

Una foto de grup i les salutacions entre tots va posar el punt final a la festa.

permanents no són promocionats per manca de sacerdots, ja que hi havia en aquell moment molts més preveres a Barcelona que no pas ara, sinó que mostren l'Església de Crist servidor en una vocació específica". Finalment, va recordar que "el cardenal Narcís Jubany aprovava la instauració del ministeri en aquest grau permanent a finals de 1978".

El projecte Ramon Albó, per a homes en situació de sensellar, és possible gràcies a una herència que Càritas va rebre l'any 2007

Herències i llegats, una ajuda per continuar ajudant

Agustí Codinach

HERÈNCIES I
LLEGATS SOLIDARIS

Mohamed i Douniane amb Mariona Fisas, directora de Pisos Compartits de Càritas Barcelona.

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

El Mohamed, de 29 anys, i el Douniane, de 53, comparteixen país d'origen, el Marroc, procés migratori cap a Catalunya i un mateix somni: un futur digne viscut en justícia i llibertat. Han travessat moments de soledat i de dormir al carrer, i ara s'han trobat compartint un apartament del projecte Ramon Albó, de Càritas Barcelona, que acull homes que han viscut en situació de sensellar o infrahabitatge.

El projecte Ramon Albó, que porta el nom del carrer on se situa, entre els districtes de Sant Andreu i Nou Barris de Barcelona, ocupa tot un edifici que

es va construir els anys 2009-2010 en un terreny que prové d'una herència que Càritas va rebre l'any 2007. El projecte consta de quatre pisos en cadascun dels quals viuen tres homes. "L'objectiu del projecte és donar suport a homes en situació de vulnerabilitat que venen de situacions de carrer, albergs, infrahabitatge o que els han fet fora d'habitacions de relloguer i no tenen alternativa habitacional", explica Mariona Fisas, directora de Pisos Compartits de Càritas Barcelona. "El contracte que signen és d'un any, prorrogable a dos. Durant aquest període, s'estableix un pla de treball, que inclou qüestions

com l'orientació laboral, la formació, l'acompanyament a la regularització o a la salut, entre d'altres.”

El projecte compta amb un educador de referència, que és qui guia aquestes persones en el seu itinerari per tal que puguin trobar feina, establir-se i tornar a començar. “La majoria tenen una manca de xarxa familiar”, exposa Mariona Fisas. “Per això, valoren molt l'acompanyament de l'educador, que els guia per tal d'aconseguir els seus objectius.”

Des del 2011, quan es va posar en marxa el projecte, hi han passat gairebé 100 homes. “No tinc paraules, és un somni poder viure aquí”, diu un emocionat Mohamed, “de vegades em desperto i encara no m'ho crec”. Comptar amb un habitatge estable —fa vuit mesos que hi viu— li permet albirar el futur amb esperança: “Estic esperant l'homologació del títol en tècnic en electricitat i així poder treballar del que més m'agrada.”

El Douniane porta més temps a l'apartament, un any i mig, i també veu amb esperança un futur en què podrà trobar una feina i continuar progressant en la seva gran afició: jugar als escacs. “Hi ha dues persones que m'han ajudat molt al llarg d'aquests anys, el Jordi Sabater i la Lourdes Rosselló, del Círcol Catòlic Badalona. Competim a la Lliga Catalana d'Escacs i la temporada passada vam pujar de categoria”, explica amb orgull el Douniane, que ara s'ha convertit en professor voluntari d'escacs.

“La convivència és molt bona”, coincideixen a dir, i això malgrat que són d'edats i orígens diferents—el tercer company, el Carlos, és de Colòmbia—. L'alegria musical de la colla és cosa del Douniane, que amb la seva inseparable guitarra, la que l'ha ajudat a guanyar calerons en temps de penúria, fins i tot s'atreveix a cantar el *Boig per tu* de Sau. “No estic trist”, confessa el Douniane. “He passat moments tristos, però estic molt agraït a totes les persones bones que m'he trobat i a les entitats com Càritas.”

“Hi ha 17 projectes socials de Càritas Diocesana de Barcelona situats en pisos o immobles provinents de llegats o herències”, explica Elena Martí, responsable de Gestió Patrimonial de Càritas Barcelona. Com en el cas de Ramon Albó, la majoria d'aquests immobles acullen projectes residencials per a persones grans, famílies monoparentals, joves o homes sols, entre d'altres.

Tot i això, també hi ha immobles que acullen projectes comunitaris o de formació i inserció laboral. Així mateix, Càritas té cedit 36 pisos unifamiliars provinents de llegats i herències a la Fundació Habitatge Social, que els destina a famílies en risc d'exclusió social, i dos més a altres entitats de caràcter social.

Durant el 2024, Càritas Barcelona va rebre al voltant de 30 llegats, cosa que representa un 26% del total de recursos gestionats.

El somni de les persones que fan un llegat solidari és ajudar a millorar el present i el futur de persones vulnerables. Un somni que es fa realitat en el dia a dia de Càritas amb rostres i persones concretes com les del Mohamed i el Douniane. ■

ELENA MARTÍ

“Hi ha 17 projectes

socials de Càritas

Diocesana de Barcelona

situats en pisos o

immobles provinents

de llegats o herències”

Cadira pujaescales FARRÉ

 farré
A c c e s s i b i l i t a t

☎ 93 817 26 81
📞 609 31 45 00
✉ info@farre.es
🌐 www.farre.es

La Filmoteca ofereix una retrospectiva integral dedicada a Tarkovski

Nova edició de la Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya

Agustí Codinach

Peio Sánchez, Víctor Álvarez i Pablo La Parra.

CARME MUNTÉ MARGALEF

Barcelona

1 06 projeccions, 62 sales, 37 municipis, 92 presentadors i una previsió de més de 5.000 espectadors si ens basem en les dades de l'any passat (5.143). Aquestes són les xifres de la 22ena Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya, que se celebra del 15 al 30 de novembre i que es va presentar el 12 de novembre al Col·legi de Periodistes de Catalunya.

Una Mostra de Cinema Espiritual que va néixer el 2004 com una iniciativa de mossèn Peio Sánchez, aleshores

director del Departament de Cinema de l'arquebisbat de Barcelona, i que el 2014 va passar a ser organitzada per la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya.

Una iniciativa única tenint en compte "l'amplitud de títols i de directors que aplega", tal com va destacar Peio Sánchez, director de continguts de la Mostra. "El cinema possibilita la convivència, la solidaritat i l'acollida", va afegir el rector de Santa Anna, en resposta al moment actual en què creixen el racisme i l'apofòbia.

La programació inclou títols destacats com *El club dels miracles* de Thaddeus O'Sullivan, *Com fer-se milionari abans que mori l'àvia* de Pat

Boonnitipat, *Els que es queden* d'Alexander Payne, *Los destellos* de Pilar Palomero, *Una dona italiana* d'Alejandro Monteverde, *Una mare de Tòquio* de Yôji Yamada o *Bonhoeffer* de Todd Komarnicki.

Víctor Álvarez, subdirector general d'Afers Religiosos, va remarcar que la Mostra "és una iniciativa de país", amb un fort compromís educatiu i social, tot destacant les setze projeccions en centres penitenciaris i de justícia juvenil. També va reconèixer que actualment "tenim un marc cultural favorable per a productes que posen en valor el tema religiós".

La Filmoteca de Catalunya, que participa activament en la Mostra de Cinema Espiritual, enguany ofereix una retrospectiva integral dedicada al cineasta rus Andrei Tarkovski. "Es tracta d'un veritable esdeveniment cinematogràfic", va dir Pablo La Parra, director de la Filmoteca, que va definir Tarkovski com un cercador "de la veritat artística i de la veritat interior".

La retrospectiva es prolongarà fins al 28 de desembre, amb tres sessions per a cada una de les set pel·lícules, i com una proposta cinematogràfica per reconnectar amb l'experiència en pantalla gran: "Estem parlant d'un cineasta que tenia un domini magistral de la tècnica cinematogràfica i realment l'únic lloc on podem comprendre-ho és a la sala de cinema amb més gent." Segons La Parra "el cinema viu un descens quantitatiu però també una mutació qualitativa de nou públic".

Com a actes paral·lels de la Mostra destaca la preestrena de dos documentals de producció catalana: *Hospital de campanya*, de Jordi Roigé, i *Natura sagrada*, de Joan Salicrú. El dia de la clausura de la mostra, el 30 de novembre, també es preestrena la pel·lícula animada *The King of Kings* (Rei de Reis), de Seong-ho Jang. ■

GIRONA

L'Escolania de Montserrat omple la catedral de Girona 15 anys després

La catedral de Girona va acollir, el 7 de novembre, un concert de l'Escolania de Montserrat organitzat conjuntament amb l'Auditori de Girona. Va ser acollit pel Secretariat de Corals Infants de Catalunya amb motiu del Membership Weekend de l'European Choral Association. Actualment, l'Escolania compta amb cinc membres de la diòcesi.

TORTOSA

Presa de possessió del nou arxipreste de l'arxiprestat dels Ports-Maestrat

El 5 novembre, durant la reunió del Consell Episcopal, va tenir lloc la presa de possessió del nou arxipreste de l'arxiprestat dels Ports-Maestrat, Mn. Carlos Luís García Talarn. La cancellera-secretària general, Alba Vilaplana, va donar lectura al nomenament corresponent, que posteriorment va ser signat pel bisbe de Tortosa i pel nou arxipreste.

VIC

Josefinas de la Caritat: una nova presència al continent africà

Les Germanes Josefinas de la Caritat, fundades per la Mare Caterina Coromina i Agustí, el 1877, a la ciutat de Vic, tenen presència a Catalunya, el Perú i Colòmbia, ara des d'aquest mes d'octubre, han iniciat una nova presència a l'Àfrica, concretament a Ruanda a la diòcesi de Kabgayi.

TARRAGONA

Pelegrinatge jubilar de la Confraria dels Sants Just i Pastor de Reus

Coincidint amb la visita pastoral que l'arquebisbe Joan Planelles està fent a la Unitat Pastoral de Reus, el dia 9 de novembre va presidir el pelegrinatge jubilar de la Confraria dels Sants Just i Pastor de Reus al santuari de la Mare de Déu de Misericòrdia. La celebració també coincidia amb la clausura del setanta-cinquè aniversari del pas de l'Ecce Homo, obra de l'escultor Joan Rebull.

SOLSONA

Trobada de convivència dels treballadors apostòlics

El 6 de novembre, els treballadors apostòlics del bisbat de Solsona es van retrobar per viure una jornada de convivència plena de germanor i esperit compartit. Després de la benvinguda, va haver-hi un temps d'Adoració al Santíssim, conduït per Mn. Joan Casals. L'acte central de la jornada fou la presentació dels resultats de l'enquesta realitzada el juny del 2024, adreçada tant als treballadors apostòlics com als mossens que tenen aquesta realitat a la seva parròquia.

TERRASSA

Jubileu de les Confraries al santuari de la Salut

Dissabte 8 novembre al vespre al santuari diocesà de la Salut a Sabadell va tenir lloc el Jubileu de germendats i confraries organitzat per la Delegació episcopal Religiositat Popular. Hi participaren diverses juntes de govern de germendats presents a la diòcesi.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Sant Feliu acomiada Jaume Armengol

La catedral – parròquia de Sant Feliu de Llobregat es va omplir de gom a gom el dissabte 8 de novembre per acomiadar Jaume Armengol, patró de la Fundació Laurentius i persona molt estimada i implicada en diferents moviments de Sant Feliu de Llobregat. L'any 2015 va rebre la Medalla del Treball President Macià en reconeixement a la seva tasca en el sector del vi i del cava.

URGELL

Més de 3.000 participants a la 14ena Setmana de Cinema Espiritual

La catorzena edició de la Setmana de "Cinema Espiritual – Cinema amb Valors", organitzada per la Delegació d'Ensenyament del Bisbat d'Urgell, va reunir més de tres mil participants a tota la diòcesi. Celebrada del 3 al 7 de novembre, va permetre als infants i joves de les parròquies del Principat d'Andorra, Balaguer i Guissona viure una experiència cinematogràfica que els va convidar a reflexionar sobre grans valors humans i espirituals.

LLEIDA

Concert a la parròquia de Sant Joan de Lleida

La parròquia de Sant Joan de Lleida va acollir el 7 de novembre, dins els actes del seu 130è aniversari, el concert *Adagio Espiritual*, una proposta artística de la Fundació Victoria de los Ángeles a càrrec del Cor de Cambra de la Fundació (OSVA), dirigit pel lleidatà Pedro Pardo. El programa va oferir un repertori de compositors contemporanis amb música religiosa o espiritual vocal i instrumental.

Les dues poblacions on va créixer l'arquitecte han compartit la inauguració dels actes de la commemoració del centenari de la mort d'Antoni Gaudí

REUS I RIUDOMS DONEN EL TRET DE SORTIDA A L'ANY GAUDÍ

MACIÀ GRAU

Fotos: Anna Mollet

NOEMÍ LLAURADÓ
“Gaudí es va inspirar
en els paisatges de
Riudoms i en les seves
tradicions”

SANDRA GUAITA
“Gaudí portava molt
de l'ADN reusenc”

L'Any Gaudí ja està en marxa. La inauguració oficial d'aquesta commemoració del centenari de la mort de l'arquitecte tingué lloc el 8 de novembre passat, a les dues poblacions on el geni va fer els seus primers passos. Reus i Riudoms van aparcar les històriques disputes sobre el lloc de naixement de Gaudí per compartir els primers actes d'aquest any històric, que, en paraules del seu comissari, Galdric Santana, “ens ajudarà a allunyar-lo de la visió turística generalitzada”.

“NO S'ENTÉN GAUDÍ SENSE RIUDOMS”

La inauguració, que va estar presidida pel president de la Generalitat, Salvador Illa, es va dividir en tres actes, repartits entre Riudoms i Reus, des del matí fins al vespre. Un dia complet on les diverses autoritats d'aquestes dues poblacions veïnes mostraren l'orgull de compartir part de la història de Gaudí, i on tot-hom va aprofitar per reivindicar els orígens del geni, nascut a Reus l'any 1852, tal com com recull la biografia escrita per Armand Puig.

El primer esdeveniment, que va donar el tret de sortida a l'Any Gaudí, va tenir lloc a Riudoms, on els riudomencs havien preparat una cercavila molt especial dedicada precisament als orígens de l'arquitecte. La festa aplegà centenars de persones del mateix municipi i també d'altres poblacions de la zona, convocats a la plaça de l'Arbre, un espai creat per l'arquitecte japonès Hiroya Tanaka que combina elements dels jardins japonesos amb l'arquitectura gaudiniana. Allí va començar una *performance* acompanyada d'un narrador que va recordar quins havien estat els primers passos del geni català. L'actuació va comptar amb la participació de grups musicals, ballarins i també d'un grup de nois i noies disfressats d'alguns dels elements més emblemàtics de l'arquitectura de Gaudí.

Després de les actuacions inicials a la plaça, tots plegats formaren una cercavila que, amb l'acompanyament del poble, recorregué els mateixos carrers per on Gaudí havia jugat de petit. La primera parada fou la casa pairal de la seva família, i després arribaren a la plaça de l'Om, on tingueren lloc els discursos ins-

El poble de Riudoms va organitzar una cercavila plena de música i color per recordar els orígens de Gaudí.

titucionals.

Des del balcó de l'Ajuntament, l'alcalde de Riudoms, Ricard Gili, acompanyat pel president de la Generalitat i la consellera de Cultura, Sònia Hernández, entre d'altres autoritats, expressà la satisfacció del municipi per poder acollir, juntament amb Reus, l'acte inaugural de l'Any Gaudí. En aquest sentit, Salvador Illa va felicitar Riudoms per la gran mobilització del municipi i remarcà que "no s'entén Gaudí si no es coneix la seva infància, els paisatges que va veure i la seva experiència familiar", i afegí: "No s'entén Gaudí sense Riudoms."

En la mateixa línia, la presidenta de la Diputació de Tarragona, Noemí Llauredó, també present a l'acte inaugural, remarcà que "Gaudí es va inspirar en els paisatges de Riudoms i en les seves tradicions, carregades

d'espiritualitat".

Durant els parlaments es va repetir en diverses ocasions que Gaudí va passar la seva infància entre Riudoms i Reus, una dualitat que va marcar l'inici de l'Any Gaudí. La cercavila va finalitzar amb un acte simbòlic al costat de l'escultura d'Antoni Gaudí que hi ha a la plaça de l'Església, on es col·locà una caldera en record de l'ofici del seu pare i del seu avi, calderers de professió a Riudoms.

REUS DEFINEIX ELS OBJECTIUS DE L'ANY GAUDÍ

Els actes inaugurals de l'Any Gaudí van continuar a la tarda del mateix dissabte al Teatre Bartrina de Reus, on el comissari Galdric Santana va exposar quins són els objectius de la celebració d'aquesta efemèride.

Aquest va ser l'acte més institucional de la jornada, ja que va comptar amb la participació d'un gran nombre d'autoritats i representants de les organitzacions que formen part del Consell Gaudí, algunes procedents de fora de Catalunya, com d'Astorga, on Gaudí va construir el Palau Episcopal; Mallorca, on va fer una intervenció a la catedral, o Comillas, lloc de la vila popularment anomenada "El Capritx de Gaudí", projectada pel mateix arquitecte català.

Tampoc no es van voler perdre la inauguració l'arquebisbe de Tarragona, Joan Planellas; el president delegat de la Junta Constructora de la Sagrada Família, Esteve Camps; el director general del Patronat del temple, Xavier Martínez, i la mateixa comitiva que hores abans havia participat als actes de Riudoms, encap-

El Teatre Bartrina de Reus va acollir l'acte institucional de l'inici de l'Any Gaudí.

çalada pel president Salvador Illa.

Els alcaldes de Reus i Riudoms van obrir l'acte destacant el paper compartit dels seus municipis en la formació del jove Gaudí. L'alcaldesa de Reus, Sandra Guaita, va expressar que "és un honor acollir l'inici d'aquesta commemoració d'un geni universal, fill il·lustre de la nostra ciutat, que portava molt de l'ADN reusenc". Va recordar també que a Reus hi ha "la partida de baptisme, els registres escolars i les primeres mostres del seu talent, com el seu interès per Poblet, que volia restaurar quan només tenia quinze anys".

L'alcalde de Riudoms va reiterar el seu discurs que havia pronunciat hores abans, i va remarcar que "els carrers de Riudoms i els camins de la zona van inspirar el jove Gaudí, des del mas de la Calderera fins als

paisatges del Baix Camp", a més d'expressar l'orgull de "caminar al costat de Reus" en aquesta efemèride. I és que tot i que els dos municipis tradicionalment s'hagin disputat el títol de ser el bressol de Gaudí, els dos alcaldes van posar-se d'acord a l'hora de definir Reus i Riudoms com a "companys en aquest viatge", i van expressar el seu desig que aquesta no sigui una celebració efímera, sinó que "serveixi per aprofundir en la figura d'Antoni Gaudí des de la ciència i el coneixement".

Aquest aprofundiment en la figura de l'arquitecte va ser precisament el punt de partida del discurs de Galdric Santana, comissari de l'Any Gaudí, que va explicar que el principal objectiu serà "promoure i difondre la figura del geni més enllà dels àmbits interpretatius actuals, a partir d'una

anàlisi transversal de totes les seves obres". Tot això, amb la intenció "d'allunyar-lo de la visió turística generalitzada i aconseguir difondre també l'obra desapareguda de Gaudí".

ACTIVITATS DESTACADES DE L'ANY GAUDÍ

Per fer-ho, l'Any Gaudí comptarà amb un gran nombre d'activitats, com ara publicacions de llibres amb base científica, exposicions monogràfiques, conferències, sèries documentals, actes per a infants i joves, concerts, actes litúrgics i la recuperació virtual de l'obra desapareguda de l'arquitecte català.

Entre aquestes activitats, Santana va destacar l'exposició al Museu d'Història de Catalunya: un recorregut per l'obra de Gaudí, analitzada i

“tothom descobreixi l’esforç que hi ha darrere del geni Gaudí”, i va animar la ciutadania a formar-ne part, ja que, com va dir, “el seu llegat és viu i ben present, continua dialogant amb nosaltres i ens interroga sobre quin país volem ser”.

EL SANTUARI DE MISERICÒRDIA, ESCENARI DE L'ESPECTACLE INAUGURAL

Després de la cercavila gaudiniana a Riudoms i els parlaments institucionals al Teatre Bartrina, el santuari de Misericòrdia de Reus va acollir l'espectacle final de la inauguració. Com van explicar els organitzadors, l'elecció d'aquest temple no va ser casual, ja que Gaudí tenia una devoció particular per la Mare de Déu de Misericòrdia, i fins i tot va estar a punt de reformar arquitectònicament la façana del santuari.

L'espectacle, que va reunir més de 800 persones, va combinar l'art i la tecnologia, amb música, pirotècnia, un videomàping, balls, acrobàcies i altres elements visuals amb els quals es van explicar els orígens de Gaudí, la seva infància i la seva connexió amb el territori. Va ser la millor manera de cloure una jornada inaugural plena de simbolisme, preludi d'un Any Gaudí que vol acostar l'arquitecte i la seva obra a tota la ciutadania i promoure la conservació i difusió del seu llegat. ■

SALVADOR ILLA
“El llegat de Gaudí
continua dialogant
amb nosaltres i ens
interroga sobre quin
país volem ser”

TOTES LES ACTIVITATS DE
 L'ANY GAUDÍ ES PODEN
 CONSULTAR A LA WEB DEL
 CONSELL ANTONI GAUDÍ:

explicada a través dels principals paràmetres compositius que va aplicar en la seva creació artística —el lloc i la seva història, el context social del moment i la relació amb els propietaris—, així com l'ús personal de la ciència, la tecnologia i les ciències socials com a mètode de treball.

Un altre dels esdeveniments que marcaran aquesta commemoració serà el *Gaudí International Congress 2026*: un congrés científic i disciplinari amb l'objectiu de recollir treballs de recerca objectiva, no interpretativa, de màxim nivell, com a noves aportacions al coneixement de Gaudí, amb la voluntat de cobrir la mancança existent en aquest àmbit.

En aquest sentit, Salvador Illa va remarcar durant l'acte que les activitats de l'Any Gaudí estaran repartides arreu del territori català perquè

Més de 800 persones es van reunir al santuari de Misericòrdia de Reus per veure l'espectacle final de la inauguració.

MIRIAM DIEZ BOSCH

Directora de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura

Era un
possibilitador,
un expansionista
idealista, un
creatiu genial i
improvisador nat

Josep Rom, rebel·lia lleial

Genial, fantàstic, compta-hi, endavant, m'encanta." El rector de la Universitat Ramon Llull, el catedràtic Josep Rom (1963-2025), a qui la mort li ha sobrevingut de manera fulminant, feia servir aquestes expressions en el seu dia a dia. Era un possibilitador, un expansionista idealista, un creatiu genial i improvisador nat. Inspirador, generós, divertit, competent. Se'n reia subtilment de les parafernàlies institucionals, però al mateix temps tenia un enorme respecte per la institució que representava, i honorava.

La seva vida ha estat un continu sembrar. Primer amb la seva família, a qui estimava, citava i feia present sempre que podia (el primer llibre d'una col·lecció de l'Observatori Blanquerna porta la cara d'un dels seus fills). Després amb l'Església, a qui va servir i estimar també de maneres molt diferents, sempre amatent a ser útil i a generar: des de pòsters a logos, des de campanyes a dissenys per a diverses institucions. No hi ha disseny eclesial català sense en Rom. Va estar molt implicat en moviments d'universitaris i professionals cristians com el MUEC o el Moviment de Professionals. I sobretot, en el seu hàbitat, la universitat. És un dels pares fundadors de la Facultat de Comunicació i Relacions

Internacionals Blanquerna (1994), comunitat a la qual ha continuat vinculat com a professor a Màster i com a director de tesis doctorals. I a la seva estimada Universitat Ramon Llull, l'arbre de la qual també va dissenyar ell. Els seus logos són ara la nostra herència.

Es va llicenciar en Història Contemporània per la UB. La seva carrera la va vincular al disseny gràfic i a la creativitat. Doctor en Publicitat i Relacions Públiques per la URL i professor catedràtic, ha estat director del grau en Publicitat, Màrqueting i Relacions Públiques i també investigador principal del grup de recerca GRECP. Els seus estudiants en destaquen el temps que els dedicava, la seva saviesa i les seves orientacions, que no sempre eren canòniques però sí sempre ben fonamentades.

Va ser vicedegà a la mateixa facultat i el 2022 va ser nomenat rector de la Universitat Ramon Llull. En els seus anys de rector, les xarxes internacionals, la passió per vincular els estudiants en les decisions i l'energia a repartir eren el seu dia a dia. I lluitava amb el sistema, amb la vehemència i sornegueria que el caracteritzaven. Era un rebel, però amb causa. Amb elegància i desimboltura, trencant el protocol, com un monarca entremaliat o un pontífex argentí. Ell era així, tot nervi, passió, força. ■

Des del mirador de Sant Joan, les vistes són espectaculars.

EL VIATGE MÉS SOSTENIBLE I CÒMODE A MONTSERRAT

El Cremallera de Montserrat és la via més còmoda i accessible per arribar fins al cor del santuari de Montserrat. Des de la seva inauguració, l'11 de juny del 2003, aquest mitjà de transport s'ha consolidat com una alternativa sostenible al vehicle privat. Actualment funciona amb energia elèctrica 100% d'origen solar, fet que contribueix a reduir les emissions de CO₂ i a preservar l'entorn natural. Englobat dins de la marca Turistren de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC), el Cremallera permet viure una experiència respectuosa amb el medi ambient i, alhora, gaudir del paisatge que envolta el massís, gràcies als seus vidres panoràmics. Amb

un recorregut de cinc quilòmetres, el tren supera un desnivell de sis-cents metres en un trajecte de només quinze minuts, amb tres estacions principals: Monistrol de Montserrat, Monistrol-Vila —amb aparcament gratuït per a 1.000 cotxes i 70 autobusos— i Montserrat-Monestir. L'any 2024, el Cremallera va assolir un rècord històric de 721.713 viatgers, evitant l'emissió de prop de 493 tones de CO₂ equivalent, una dada que reafirma el seu compromís amb la mobilitat sostenible i la lluita contra el canvi climàtic. Un cop a dalt, el Funicular de Sant Joan és el millor punt de partida per continuar explorant la muntanya santa. El trajecte condueix

fins al Pla de les Taràntules, una zona ideal per endinsar-se en la natura del Parc Natural de la Muntanya de Montserrat. Des de l'estació superior, el visitant pot gaudir de les vistes des del Mirador de Sant Joan, visitar l'espai del Geoparc de la Catalunya Central, o iniciar rutes de senderisme que permeten descobrir la flora, la fauna i la geologia de Montserrat. Tant el Cremallera com el Funicular de Sant Joan compten amb els certificats de qualitat i gestió mediambiental ISO 14001, el Segell de qualitat d'Applus i el Segell Safe Travels del WTTC, que els acrediten com a espais segurs, sostenibles i respectuosos amb l'entorn.

Fotos: Cremallera de Montserrat

El Tren Cremallera fa un recorregut de cinc quilòmetres.

PER A MÉS INFORMACIÓ:

<https://turistren.cat/trens/cremallera-i-funiculars-de-montserrat/>

Rut i Noemí encarnen una humanitat que obre portes i ponts

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Una visita recent de dones biblistes celebrada a Tarragona va portar en el diàleg a parlar del llibre de Rut de l'Antic Testament, que ens explica amb molta tendresa una història ben actual. En l'època dels Jutges, la pobresa i la fam van obligar la família d'Elimèlec i Noemí a abandonar el poble de Betlem amb els seus dos fills, i anar a buscar-se la vida a l'estranger, a les terres de Moab. Allà es pogueren instal·lar bé. Al cap d'un temps morí el marit i Noemí es quedà sola amb els seus dos fills que van fer arrels en aquell país i es casaren amb dues noies moabites, Orpà i Rut. Però els fills també van morir i aleshores tot va canviar. Noemí, veritable artista en l'art de saber gestionar les pèrdues, s'assabentà que a Israel les coses anaven millor i decidí tornar. Les dues noies moabites van voler acompanyar-la,

però Noemí els persuadia que no ho fessin. Va convèncer Orpà, però no Rut, que li digué: "No insisteixis que et deixi [...]. On vagis tu, vull venir-hi jo; on visquis tu, vull viure-hi jo. El teu poble serà el meu poble, el teu Déu serà el meu Déu" (Rt 1,16).

Rut i la seva sogra Noemí, afirma tot seguit el relat, "van arribar a Betlem quan tot just començava la sega de l'ordi" (Rt 1,22). Allà, amb tendresa i humanitat, refaran la seva vida. Noemí, amb parents de la seva família, ajudarà la jove Rut a integrar-se en aquella comunitat. I, finalment, aquesta última es casarà amb Booz, parent del marit difunt de Noemí, després d'haver-la protegit de la seva indigència.

Aquest relat de la vida de Rut, és un exemple commovedor de fidelitat, coratge i compassió, que trenca amb les rígides estructures d'exclusió i dogmatisme que sovint ens trobem tantes vegades amb els immigrants o, simplement, amb aquells que no pensen com nosaltres, o que no són de la nostra ètnia. Rut destaca per la tendresa, amb una actitud oberta i amorosa. Demostra una fidelitat profunda i un amor que transcendeix

les barreres ètniques i socials. Aquest gest és revolucionari perquè va molt més enllà de la llei establerta, trenca les normes i barreres, tan naturals com aquelles altres interiors del cor. És un gest que desafia la lògica integrista que podria haver-la rebutjat pel fet de ser estrangera.

La història de Rut, entre moltes altres coses, mostra com la tendresa i la compassió poden ser una resposta poderosa als integristes d'avui i de sempre. Molt més enllà de complir estrictament la llei, Rut i Noemí encarnen una humanitat que obre portes i ponts. La seva història posa de manifest que la llei ha d'anar acompanyada de misericòrdia i amor per superar la rigidesa i l'exclusió. El relat ens convida a reflexionar sobre com avui dia també ens enfrontem a integristes, ja sigui en l'àmbit religiós, social o polític, i com l'actitud de tendresa, diàleg, respecte i empatia pot transformar aquestes situacions. Rut és un exemple de com la humanitat pot triomfar davant la intransigència, i com, sobretot una dona, pot esdevenir símbol d'esperança i de reconciliació.

Ben vostre. ■

Jesucrist és rei en la creu:
en el seu rostre es manifesta
el Pare misericordiós

El rei de misericòrdia

ROMÀ CASANOVA
Bisbe de Vic

Sobre Jesús clavat en creu hi havia un rètol que deia: ‘El rei dels jueus’” (Lc 23,38). La reialesa del Messies té un determinatiu inqüestionable: “crucificada”. Allò que la tradició judaica sostenia és del tot incompatible amb un Messies crucificat. Tanmateix, aquella primera comunitat de deixebles, homes i dones, des del trobament amb el ressuscitat duent en el seu cos les llagues glorioses, confessa que Jesús és rei. Ho fan de tal manera que no tenen cap por ni recança en confessar la seva reialesa: “És el Senyor”; encara que

fer-ho signifiqui ser exclosos, perseguits i fins i tot occits per Crist. Era per a ells una mera afirmació? Què havien descobert en el crucificat i ressuscitat?

La bogeria d’amor que es manifesta en Jesús crucificat va més enllà del que la *carn i la sang* poden percebre. Hi ha una sobreabundància de gràcia que fa descobrir, en el que sembla tot el contrari, la manifestació de la glòria de Déu: en Crist clavat i mort en creu trobem l’amor misericordiós de Déu a favor de la humanitat. En les ferides glorioses de Crist ressuscitat hi ha la font inexhaurible de la misericòrdia divina. Els primers cristians —i qualsevol cristià sempre i arreu—, trobant-se amb el Messies crucificat i ressuscitat, experimenten la misericòrdia divina que ens allibera del pecat i del temor de la mort. Aquesta és l’experiència fonamental del cristià: amb la reialesa de Crist troba la llibertat dels fills de Déu, que comporta que la força de l’amor diví, totalment gratuït i immerescut de part nostra,

ha esmicolat les cadenes del pecat i esbotzat les portes del reialme de la mort.

Jesucrist és rei en la creu: en el seu rostre es manifesta el Pare misericordiós. En l’evangelí segons sant Lluc es relata el diàleg de Jesús amb els dos condemnats que foren crucificats amb ell. Aquesta escena subratlla, encara més, que Jesús és rei de misericòrdia. Un dels dos li demana de tenir part en aquesta misericòrdia que sols un rei pot dispensar: “Jesús, recordeu-vos de mi, quan arribeu al vostre regne” (23,42). Des del seu tron i coronat d’espines, Crist pronuncia les paraules que tota persona voldria escoltar: “T’ho dic amb tota veritat: Avui seràs amb mi al paradís” (23,43).

Nosaltres compartim la reialesa de Crist pel nostre baptisme. Adonem-nos que hi ha una sola manera d’exercir-la: amb la misericòrdia. Hem d’anar, doncs, més enllà de la mera justícia. ¿Com podem tancar el cor a qualsevol germà nostre si nosaltres vivim de pura misericòrdia? ■

CONSULTORI BÍBLIC

Podem saber si Judes es va condemnar o es va salvar?

QUIQUE FERNÁNDEZ

Coordinador d'Escola d'Animació Bíblica

De Judes Iscariot, un dels dotze escollits per Jesús per formar la primera comunitat, podem intuir que es va desil·lusionar del projecte del Regne, que no era el que esperava i buscava. Segurament, es va desenfocar en interessos més foscos. Potser la cobdícia dels diners, potser la cobdícia del poder...

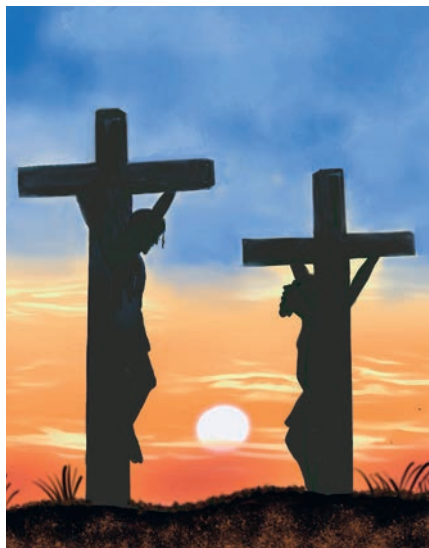
Resulta curiós que mentre que l'evangelista Mateu ens narra que es va penjar (27,5), en canvi, Lluc, als Fets dels Apòstols, ens digui que va saltar al buit i va rebentar (1,18). Sigui una versió o una altra la real dels fets, el que resulta és que es va suïcidar. Jesús l'havia assenyalat com a "fill de la perdició", i a l'evangeli de Joan se'ns diu que ho va ser "perquè es complís l'Escriptura" (17,12). Això ens porta fàcilment a la conclusió que es va "perdre", és a dir, es va condemnar. Llavors, cal preguntar-se si es va condemnar o es va salvar? Doncs si partim de les seves actituds i fets, potser la pregunta resultaria gratuïta. Però si el punt de partida, el protagonisme, són els fets de Déu, especialment la seva misericòrdia infinita, llavors la pregunta rep una altra mirada, comprensió i sentit. Més encara si ens fixem, com una possible bretxa que permet una possibilitat esperançada, el que Mateu ens presenta: Judes va tornar "penedit" les monedes cobrades pel lliurament de Jesús. Només Déu coneix l'interior profund de Judes en els seus darrers moments. Si va morir "traïdor" o si el suïcidi va ser un acte de desesperació d'un "penedit" que va perdre el cap. Nosaltres no podem saber si alguna persona s'ha perdut del tot. Només Déu ho sap.

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

COMENTARI DE LA PARAULA

Possessió del Crist i hereus del seu reialme

CONCEPCIÓ HUERTA

Biblista

Il·lustració: Glòria Monés

La festa de Crist Rei ens assenyala el final de l'any litúrgic i l'inici d'un de nou d'aquí a set dies. Les lectures que proclamem avui ens inviten a la contemplació de la reialesa de Jesús, especialment en el fragment del relat de la seva crucifixió, Lc 23,35-43. Quina paradoxa!, la d'un rei crucificat. Amb ulls humans, ben cert que és així. Tanmateix, a través de la tradició joànica ens arriben les paraules de Jesús davant de Pilat, que esvaeixen la possible paradoxa: "La meva reialesa no és d'aquest món. Si fos d'aquest món, els meus homes haurien lluitat perquè jo no fos entregat als jueus. Però la meva reialesa no és d'aquí" (Jn 18,36).

L'escena de la crucifixió ha estat plasmada per molts pintors que l'han enriquida projectant-hi l'impacte emocional que n'han rebut. Potser avançant-se a la tradició que segles més tard el consideraria un pintor excels d'icones de Maria i de Jesús, Lluc, a diferència dels altres evangelistes, incorpora a la "seva icona escrita" de la crucifixió el "diàleg" entre els dos criminals i la resposta de Jesús a un d'ells. El text especifica que "el poble era allà mirant-ho". La visió de Jesús clavat en creu, enmig dels dos criminals, devia ser esfereïdora. Un escàndol per a aquells que esperaven un messies humanament poderós i triomfador. D'aquí la sintonia dels retrets i injúries dels qui s'ho miraven: autoritats, soldats, un dels

criminals: "Que se salvi a si mateix, si és el Messies de Déu, l'Elegit"; "Si ets el rei dels jueus, salva't a tu mateix"; "No ets el Messies? Doncs salva't a tu mateix i a nosaltres". Només l'altre criminal crucificat ha copsat la veritable reialesa messiànica de Jesús, per això *reprèn* l'altre ajusticiat perquè no té temor de Déu en el moment suprem de la mort; *reconeix* la seva culpa mereixedora del suplici que pateix; *professa* que Jesús és innocent, ja que Ell "no ha fet res de mal"; i li *suplica* que el tingui present en el seu Regne. La resposta salvadora de Jesús no es fa esperar: "En veritat t'ho dic: avui seràs amb mi al paradís."

La tradició cristiana veu en el rostre del *servent del Senyor* d'Isaïes (52,13-53,12) la prefiguració de Jesús que ha triomfat de la mort i des de la creu atreu tothom cap a ell (Jn 12,32). Aquests són els darrers versos del poema: "El meu servent, després del que ha sofert la seva ànima, veurà la llum i se'n saciarà; ell, que és just, farà justos tots els altres perquè ha pres damunt seu les culpes d'ells. Per això els els dono tots en possessió, i tindrà per botí una multitud, perquè s'ha despullat de la pròpia vida fins a la mort i ha estat comptat entre els malfactors. Ell ha portat damunt seu els pecats de tots i ha intercedit per les seves infidelitats."

Som possessió del Crist mentre esperem ser un dia acollits en la plenitud del seu Regne. ■

Jesucrist, Rei de tot el món

Lectura primera

2Sa 5,1-3

Ungiren David rei d'Israel

Lectura del segon llibre de Samuel

En aquells dies, les tribus d'Israel anaren a trobar David a Hebron i li digueren: "Som família teva, som os del teu os i carn de la teva carn. Ja abans, mentre Saül era el nostre rei, tu conduïes les tropes d'Israel quan anaven a la guerra i quan en tornaven, i el Senyor et digué: "Tu pasturaràs Israel, el meu poble, seràs el seu sobirà." Així, quan els ancians d'Israel anaren a trobar el rei a Hebron, el rei David va fer amb ells un pacte davant el Senyor i l'ungiren rei d'Israel.

Evangelí

Lc 23,35-43

Senyor, recordeu-vos de mi, quan arribeu al vostre Regne

Lectura de l'evangelí segons sant Lluç

Salm responsorial

121

Quina alegria quan em van dir: "Anem a la casa del Senyor."

Ja han arribat els nostres peus al teu llinar, Jerusalem.

R. Quina alegria quan em van dir: "Anem a la casa del Senyor."

És allà que pugen les tribus, les tribus del Senyor.

A complir l'aliança d'Israel, a lloar el nom del Senyor.

Allí hi ha els tribunals de justícia.

Els tribunals del palau de David. *R.*

En aquell temps, les autoritats es rei en Jesús clavats en creu i deien: "Ell, que en salvava d'altres, que se salvi ell mateix, si és el Messies de Déu, l'Elegit." Els soldats també se'n burlaven: tot oferint-li vinagre, li deien: "Si ets el rei dels jueus, salva't tu mateix." Sobre d'ell hi havia un rètol que deia: "El rei dels jueus."

Uns dels criminals penjats a la creu també li deia insultant-lo: "No ets el

Lectura segona

Col 1,12-20

Ens traspassà al Regne del seu Fill estimat

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Colosses

Germans, doneu gràcies al Pare, que us ha fet dignes de tenir part en l'heretat del poble sant, en el regne de la llum. Ell ens alliberà del poder de les tenebres i ens traspassà al regne del seu Fill estimat, en qui tenim el nostre rescate, el perdó dels nostres pecats.

Ell és imatge del Déu invisible, engendrat abans de tota la creació, ja que Déu ha creat totes les coses per ell, tant les del cel com les de la terra, tant les visibles com les invisibles, trons, sobirans, governs i potestats. Déu ha creat tot l'univers per ell i l'ha destinat a ell. Ell existeix abans que tot, i tot es manté unit gràcies a ell.

Ell és també el cap del cos, que és l'Església. Ell n'és l'origen, és la primícia dels qui retornen d'entre els morts, perquè ell ha de ser en tot el primer. Déu volgué que residís en ell la plenitud de tot el que existeix; per ell Déu volgué reconciliar-se tot l'univers, posant la pau en tot el que hi ha tant a la terra com al cel, per la sang de la creu de Jesucrist.

Al·leluia

*Beneït el qui ve en nom del Senyor.
Beneït el Regne del nostre pare David,
que està a punt d'arribar.*

Messies? Salva't a tu mateix i a nosaltres." Però l'altre, renyant-lo, li respongué: "Tu, que estàs sofrint la mateixa pena, tampoc no tens temor de Déu? I nosaltres ens ho mereixíem, perquè estem sofrint el càstig que ens correspon pel que hem fet, però aquest no ha fet res de mal." I deia: "Jesús, recordeu-vos de mi, quan arribeu al vostre Regne." Jesús li respongué: "T'ho dic amb tota veritat: Avui seràs amb mi al paradís." ■

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC C; FERIA I
TEMPS DE DURANT L'ANY
SALTERI: SETMANA 2

Novembre

23. DIUMENGE

Solemnitat de Jesucrist, Rei de tot el Món, Blanc. Lectures: 2 Samuel 5,1-3 / Salm 121 / Colossencs 1,12-20 / Lluç 23,35-43
SANTORAL: Lucrècia, vg. i mr.; beat Miquel-Agustí Pro, prev. i mr.

24. DILLUNS

Sants Andreu Dung-Lac, prev. i comp. mr. (MO), Vermell. Lectures: Daniel 1,1-6.8-20 / Salm Dn 3,52a.53b.53.54.55.56 / Lluç 21,1-4
SANTORAL: Crisògon, mr.; Fermina, vg. i mr.; Flora i Maria, vg. i mr.

25. DIMARTS

Fèria, Verd. O bé, **Santa Caterina d'Alexandria, vg. i mr. (ML), Vermell.** Lectures: Daniel 2,31-45 / Salm Dn 3,57.58.59.60.61 / Lluç 21,5-11
SANTORAL: Erasme, mr.; Gonçal, b.

26. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Daniel 5,1-6.13-14.16-17.23-28 / Salm Dn 3,62.63.64.65.66.67 / Lluç 21,12-19

SANTORAL: Conrad, b.; Joan Berchmans, rel.; Leonard de Porto Maurizio, prev.; Silvestre, ab. i fund.; Sirici, p.

27. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Daniel 6,11-27 / Salm Dn 3,68.69.70.71.72.73.74 / Lluç 21,20-28
SANTORAL: Mare de Déu de la Medalla Miraculosa. Basileu, b. i mr.; beat Ramon Llull, rel.

28. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Daniel 7,2-14 / Salm Dn 3,75.76.77.78.79.80.81 / Lluç 21,29-33
SANTORAL: Caterina Labouré, rel.; Jaume de Màrchia, prev.; Mansuet, b. i mr.; Ruf, mr.

29. DISSABTE

Del dissabte, Verd. O bé, **Memòria de Santa Maria en dissabte (ML), Blanc.** Lectures: Daniel 7,15-27 / Salm Dn 3,82.83.84.85.86.87 / Lluç 21,34-36
SANTORAL: Demetri, mr.; Il·lumina-da, vg.; Sadurní, b.

El Sant 25 de novembre

Caterina d'Alexandria

Caterina va néixer a Alexandria cap a l'any 287, en el si d'una família noble. Amb només catorze anys, va tenir una visió de Maria i l'Infant Jesús, que la va convertir al cristianisme. Tot i ser una adolescent, va decidir visitar l'emperador Marc Aureli Maxenci per demanar-li que aturés la persecució dels cristians. La tradició diu que Maxenci, en veure la jove Caterina, va convocar cinquanta oradors per debatre-hi, i ella, moguda pel poder de l'Esperit Sant, va defensar la seva fe i fins i tot alguns d'ells es van convertir al cristianisme. Finalment, en veure que no aconseguia que abandonés les seves creences, l'emperador la va empresonar i torturar, però la santa mai no va renunciar a la seva fe. Després d'intentar martiritzar-la de manera fallida, Maxenci la va empresonar novament. La notícia de la

força de la seva fe es va escampar, i més de dues-centes persones la van visitar. Fins i tot la mateixa esposa de l'emperador, Valèria Maximil·la, es va convertir al cristianisme gràcies a Caterina. En veure-ho, Maxenci va ordenar que Caterina fos decapitada.

Al segle VI, l'emperador Justinià va ordenar construir un monestir en el seu nom al Mont Sinaí. El monestir de Santa Caterina encara existeix actualment i és un dels més antics del món. Durant l'edat mitjana, Caterina fou una de les santes més famoses de l'Església. La seva figura, a més, va ser un tema molt popular en l'art renaixentista, i moltes pintures del període li són dedicades. És patrona de molts oficis i causes, entre elles els estudiants i les noies solteres. També és reconeguda com a gran màrtir i santa per l'Església ortodoxa.

MN. JORDI FONT

Vicepresident de l'Institut de
Litúrgia ad instar Facultatis
de l'AUSP

No estem gaire educats
en aquesta estructura
de pregària

L'oració col·lecta, model eclesial de pregària

L'oració primera de l'Eucaristia s'anomena "oració col·lecta". L'oració col·lecta és el segon element important dins l'estructura dels ritus d'entrada, després de la salutació: "El Senyor sigui amb vosaltres" (amb totes les seves variants) com a salutació a tota l'assemblea que dirigeix el celebrant. Aquesta oració col·lecta és un veritable model d'oració eclesial, una veritable "escola d'oració" (la *mater ecclesiae* que engendra els seus fills), ja que orienta tota la pregària dels fidels, informa els altres elements de la litúrgia i ens ensenya a viure de forma eclesial i correcta (cf. Rm 8,26).

El nom ja diu la cosa: "Col·lecta." Aquest terme és d'origen gal·licà del segle V (diu una rúbrica romana constataada per sant Gregori). Tenim un rastre de l'estructura d'aquesta forma d'oració en l'oració de la litúrgia del Divendres Sant a finals del segle VI, on hi ha aquesta mateixa estructura: invitació, oració dels fidels en silenci i el celebrant —*colligit orationem* (fórmula més antiga de col·lecta)— recull les peticions de tots els fidels fetes en silenci.

La clau rau en la seva estructura. Hi ha una invitació a pregar: "Preguem." Aquesta invitació està en primera persona del plural ja que va destinada a tota l'assemblea (inclòs el celebrant) i orienta tota l'oració que seguirà. Aquest "nosaltres" afectarà l'oració personal, ja que és en el si de l'Església que nosaltres podem pregar, ja que utilitza el codi que ha engendrat el cristià.

Tots guarden silenci (*spatium sacrum*

silentium). La bona salut d'una celebració és aquella que deixa espais de silenci i d'oració personal. El mateix silenci és signe que es deixa espai a l'individu (no dic individualisme) i manté aquesta diversitat de l'assemblea, tendint a la comunió. Alhora, aquest silenci apareix en els llocs on es demana la participació activa. Una dificultat és com ajudar l'assemblea a entrar en aquesta veritable pregària personal, a causa de la història que hem passat i per la manca d'educació litúrgica.

Després del silenci, el celebrant "reuneix, recull" (*colligere*) les peticions individuals i les uneix amb l'oració per la qual s'expressa el caràcter de la celebració. Després ve la doxologia: tota oració cristiana està estructurada trinitàriament. La fórmula més antiga és la que es dirigeix al Pare pel Fill en l'Esperit Sant. El poble respon amb un "Amén", amb el qual *fa seva l'oració* (cf. IGMR 54).

Aquesta estructura d'oració té una forta arrel eclesiològica: tots resem per boca d'un de sol. Es tracta de mantenir la seva estructura teològica, amb la bona i indispensable articulació que la litúrgia busca entre oració personal i l'oració comunitària, i que moltes vegades no és respectada per una falsa eclesiologia.

És important l'educació dels fidels a resar a partir de l'estructura litúrgica: la dimensió personal de l'oració constitueix un dels elements constitutius de l'oració litúrgica. Es tracta del sacerdoci baptismal com una apropiació personal resant allò que resa l'Església en un moment concret. En això encara no hi estem educats. ■

Se celebra el Bureau-EuroCat a Barcelona (I)

Eucaristia celebrada a la cripta de Santa Eulàlia de la catedral de Barcelona, presidida per l'arquebisbe de Barcelona, cardenal Joan Josep Omella.

MN. FELIP-JULI RODRÍGUEZ PIÑEL

Responsable de l'àrea del Catecumenat de la Comissió d'Evangelització, Catequesi i Catecumenat de la CEE

Des de dijous 16 a dissabte 18 d'octubre es va celebrar a Barcelona la trobada anual de representants de diverses confessions cristianes del Catecumenat, d'onze països d'Europa: Alemanya, Àustria, Bèlgica, Espanya, França, Hongria, Itàlia, Luxemburg, Malta, Suècia i Suïssa.

Els representants d'Espanya eren D. Francisco Romero, director de la Comissió d'Evangelització, Catequesi i Catecumenat de la CEE; la Gna. María Granados, sotsdirectora de la mateixa comissió; Mn. Joan Àguila, director del SIC (Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Cata-

lunya i Balears); la Sra. Josefa Rebató, membre del Servei diocesà per al Catecumenat de Barcelona, i Mn. Felip-Juli Rodríguez Piñel, responsable de l'àrea del Catecumenat de la CEE.

El Bureau-EuroCat és el Secretariat que prepara la trobada general de l'EuroCatCongress. Cada tres anys se celebra l'assemblea general en algun dels països d'Europa. L'EuroCat és un àmbit de reflexió, de compartir experiències, de coordinar esforços pastorals. També és l'espai de seguiment del Catecumenat baptismal a Europa.

Aquestes trobades se celebren des de l'any 1997. A Barcelona se'n va celebrar una del 30 d'abril al 3 de maig del 2003 amb el tema "La transmissió de la fe en el moment present".

La reflexió de la trobada d'aquest any a Barcelona ha estat: "Com la bellesa de l'art cristià, en tots els seus

aspectes litúrgics, musicals..., atreu força joves i adults i els ajuda a obrir-se a la fe."

A Luxemburg, l'anypassat, al' hora d'escollir el lloc de trobada per tal de reflexionar sobre aquest aspecte de la bellesa de l'art cristià, es va triar, unànimement, Barcelona, en referència a la basílica de la Sagrada Família.

L'itinerari de la trobada va ser el següent:

Dijous 16. Acollida a l'hotel i presentació de la realitat del Catecumenat dels diversos països que cadascú representava. En línies generals, hi ha un augment de peticions de baptisme de joves i adults. Darrerament s'han triplicat aquestes peticions. Al vespre, tots junts, van resar vespres a l'església de Sant Sever. Després, es va sopar al centre de la ciutat i va finalitzar la primera jornada. ■

Cartes

El futur del finançament de l'Església catòlica

És prou conegut que l'Església catòlica encara ha d'aprendre a autofinançar-se. La precària prestació econòmica que rep de l'Estat (en la clàssica creueta, assignada per l'Agència Tributària, per beneficiar l'Església) és irrisòria. Resta igualment palès que els estaments polítics i socials laïcistes, ara més ateu que mai, són funestos per al món.

En primer lloc, els catòlics que tenim per mare la santa Església estem obligats a col·laborar més activament i eficaçment en l'economia de la nostra Església. S'han d'eliminar totalment les primitives col·lectes de les misses dominicals que sols aporten, de la majoria dels feligresos i feligreses, una raquítica generositat.

D'aquí en endavant cal que l'Església es financi a través d'unes quotes mensuals fixes domiciliades als bancs per la seva feligresia. Tots tenim una llibreta d'estalvis o compte corrent, oi? Doncs que l'Església es nodreixi econòmicament —per poder desenvolupar les seves tasques ambicioses de caritat, apostolat i missions— dels diners dels comptes dels seus feligresos i feligreses, i donats de cor!

No oblidem que els missioners intrèpids i altruistes, propagadors arreu del món de l'Evangeli de Crist, es mullen més que nosaltres —portant

uns pocs euros— des de la poltrona de casa. Hem de ser generosos, ja que l'amor de Crist ens interpel·la.

JOSEP VIDAL i BORRÀS

“Postals des d'Andalusia”

Sempre n'aprenc, llegint *Catalunya Cristiana*. A l'exemplar del 9 de novembre llegeixo “quinari” a l'article d'Antonio Gil. Resulta que “quinari” és una celebració religiosa de cinc dies de durada. Ja en sé una mica més!

Les columnes de l'Antonio són un luxe d'aparença discreta: un terç de pàgina en vertical, normalment amb fons gris.

Sempre agafo l'edició en català de la revista i així milloro el meu català escrit, i li estalvio feina a la lingüista Montserrat Pibernat (gràcies), però en aquesta ocasió gairebé el millor deu ser llegir aquesta columna en castellà.

Afortunadament, en castellà i entre cometes, versos d'Antonio Gala, de Dámaso Alonso i un fragment curt i deliciós de José García Nieto: “*Vas a pasar, Señor, ya sé quién eres; tócame por si no estoy bien despierto... Mírame Tú, Señor, si no te veo.*”

Olé!

JAUME ESTRUCH

PODEU ENVIAR LES CARTES A:
redaccio@catalunyacristiana.cat

POSTALS DES D'ANDALUSIA

El crit dels pobres

Novembre ens ha deixat la Jornada Mundial dels Pobres. El papa Lleó subratlla que “la condició dels pobres representa un crit que, en la història de la humanitat, interpel·la constantment la nostra vida, les nostres societats, els sistemes polítics i econòmics, i especialment l'Església. Al rostre ferit dels pobres trobem imprès el patiment dels innocents i, per tant, el mateix patiment de Crist”.

Són moltes les classes de pobresa. Vivim en una societat que privilegia alguns criteris d'orientació de l'existència i de la política, marcats per nombroses desigualtats. A les “velles pobreses” se n'agreguen d'altres de noves, més subtils i perilloses.

Lleó XIV ens recordava que els pobres són al cor de la vida i en la missió de l'Església, perquè en ells Déu ens crida a viure l'Evangeli amb esperança i solidaritat: “És una regla de la fe i un secret de l'esperança que tots els béns d'aquesta terra, les realitats materials, els plaers del món, el benestar econòmic, tot i que importants, no són suficients per fer feliç el cor. Les riqueses molts cops enganyen i condueixen a situacions dramàtiques de pobresa, la més greu de totes és pensar que no necessitem Déu i que podem tirar endavant la pròpia vida independentment d'Ell. Tornen a la ment les paraules de sant Agustí: ‘Que Déu sigui tota la teva presumpció: sent-te indigent d'Ell, i així estaràs ple d'Ell. Tot allò que posseeixis sense Ell, et causarà un gran buit.’ La ciutat de Déu, en conseqüència, ens compromet amb les ciutats dels homes.”

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

LA VOCACIÓ I EL RESPECTE, PILARS FONAMENTALS DE LA FEINA A LA RESIDÈNCIA LOS TILOS

Joan Fuster, adjunt
a la direcció de la
residència Los Tilos.

JOAN FUSTER

Adjunt a la direcció de la residència Los Tilos

La residència per a gent gran Los Tilos, del Grup Bastón de Oro, té molt clar que la qualitat de vida dels residents depèn, en gran mesura, del tracte humà i professional de l'equip que els acompanya cada dia. Per això, des de fa anys, el centre aposta per un model de selecció dels treballadors basat tant en la formació tècnica com en la vocació de servei, el respecte i la proximitat. Per conèixer millor com es duu a terme la selecció i l'acompanyament del personal, i quins valors hi ha al darrere d'aquesta tasca, Ràdio Estel va entrevistar el mes d'octubre passat Joan Fuster, adjunt a la direcció de la residència Los Tilos.

De vegades, quan parlem de residències no parlem de treballadors titulats, però a la residència Los Tilos sí que ho hem de fer.

Sí, realment tot el personal de tots els departaments de la residència hem d'estar titulats. Són tècnics formats específicament per poder treballar en aquest àmbit. El tracte humà és essencial, però també ho és saber com actuar en cada situació i amb quines circumstàncies treballarem. És per això que la formació és clau per garantir una atenció de qualitat i segura.

A més dels títols, què es necessita per treballar en una residència?

És un sector molt vocacional. Les persones que hi treballem és perquè ens agrada la feina i tenim aquesta vocació de servei. Ens agrada anar cada dia a la residència, estar amb els residents, ajudar-los a millorar i, sobretot, que no se sentin sols. És una feina que requereix empatia i compromís, perquè acompanyem persones en una etapa molt sensible de la seva vida.

Per què hi ha gent que pensa que no cal formació per cuidar gent gran?

És una percepció equivocada. La formació és necessària, però també és veritat que la manera de ser d'una persona és primordial. Les habilitats tècniques es poden aprendre,

però el caràcter, la sensibilitat i la paciència són valors que es porten a dins. Si tens vocació i empatia, això marca la diferència en el dia a dia. Tot i així, la formació continua sent essencial per garantir una bona pràctica professional.

Quins són els valors que busqueu en la gent que vol treballar a Los Tilos?

El respecte és fonamental. Els residents viuen a la residència: és casa seva. Els professionals hi treballem, però hem d'entendre que entrem a la seva llar, i això demana una actitud de respecte constant. També valorem molt l'empatia. De fet, recentment vam fer una formació molt interessant: ens vam posar un vestit especial que limita els moviments i la visió, i així simulem com se sent una persona gran. Això ens ajuda a posar-nos a la seva pell i a entendre el seu ritme i les seves limitacions. És una experiència molt enriquidora.

Aquesta formació ensenya que el ritme de la residència és més lent...

Exacte. Potser per a una tasca que tu faries en cinc minuts, una persona gran en necessita vint. No és ni bo ni dolent: simplement, cal adaptar-se al seu ritme i entendre la seva situació. La paciència i la comprensió són part del nostre dia a dia.

Quan algú s'incorpora nou al centre, també ha de viure un període d'adaptació?

Sí, sempre hi ha un període d'adaptació tant per als residents com per als treballadors nous. Ningú no neix après, i cada residència té la seva manera de treballar. És important que els nous professionals coneguin les nostres dinàmiques i, sobretot, que els residents se sentin còmodes amb ells. Aquest procés facilita la confiança mútua.

I els residents nous, també passen per un procés d'adaptació?

Per descomptat. Quan arriba algú nou, li presentem tot l'equip, les instal·lacions i les activitats. És important que conegui els espais, els horaris i les rutines. Volem que se sentin com a casa, que entenguin que aquest espai és per viure'l i gaudir-lo.

Fa poc vau participar al Saló de l'Ocupació, per trobar nous talents.

Sí, i ha anat molt bé. Ha vingut

molta gent interessada, més de la que esperàvem. És un espai fantàstic per donar a conèixer la nostra feina i també per establir vincles amb altres entitats del sector. Encara hi ha molta desconexió sobre quines titulacions calen per treballar en aquest àmbit, i nosaltres aprofitem per informar i orientar els joves que estan interessats a treballar amb nosaltres.

El sector de les cures està canviant, també en qüestió de gènere?

Sí, cada cop hi ha més homes que s'hi volen dedicar. És un canvi generacional. Encara hi ha residents grans que prefereixen ser atesos per dones, però això s'està normalitzant. A més, les tècniques modernes —com les grues o els sistemes d'ajuda al moviment— faciliten la feina a tothom, independentment del gènere. L'important és saber aplicar bé les tècniques, no la força física. D'altra banda, a Los Tilos, la feina de cuidar persones grans s'entén com una vocació compartida, oberta a tothom que tingui sensibilitat, respecte i ganes de fer sentir als altres com a casa seva. Cada professional, home o dona, aporta la seva manera d'acompanyar i fer costat als residents, sempre amb un objectiu comú: garantir que els pacients gaudeixin de cada dia amb dignitat i afecte. ■

“Treballar en una residència és una vocació”

Santa Cecília, alegria del cor que difon melodies

Al llarg del temps s'han editat nombrosos goigs dedicats a la patrona de la música

Un dels goigs més antics dedicats a santa Cecília és aquest, editat a Girona el 1617.

NORA VELA

Historiadora, membre de l'associació Amics dels Goigs i creadora del blog Bibliogoigs

La història de santa Cecília és antiga i molt estudiada. Les seves petjades des de Roma han estat observades, descrites, comentades i fotografades sovint. La seva menció ja estava inscrita com una de les pregàries eucarístiques de la missa del ritu romà.

Això no obstant, els fulls dels seus goigs —foli de paper per repartir i cantar a les esglésies— daten dels inicis del segle XVII. Un de molt antic és imprès a Girona el 1617, amb el títol de *Cobles de Sancta Cecilia verge y martyr*. Una xilografia, acompanyada de tres petits gravats, la representa com a una noble romana en una cam-

bra interior, amb un cor a la mà que l'ofereix a Déu.

“Verge Cecilia / pregau vos al Senyor / que nos do alegria / y puritat de cor” és la primera estrofa d'aquests goigs.

La curiositat d'aquest primer full de goigs és que enlloc apareixen al·lusions a cànctics, ni polifònics ni instrumentals. I la pregària que li dediquen és per ser la “missatgera de l'alegria” a través de l'estimació, representada pel cor.

REINTERPRETACIÓ DE LA SIMBOLOGIA

Dos segles més tard, el gran dibuixant Mateu Avellaneda, associat als gogistes de Terrassa, va reinterpretar aquest gravat gironí, i situava santa Cecília a la mateixa cambra interior, però acompanyada d'un gran orgue. Ella continua amb el cor i la seva difusió de l'alegria a la mà.

La primera estrofa dels *Gozos de la gloriosa virgen y mártir santa Cecilia, patrona de la música, venerada en la prioral iglesia del Santo Espíritu de Tarrasa, obispado de Barcelona* diu el següent: “Pues nuestra ciudad os canta / alabanza celestial / Cecilia, virgen muy santa, / libradnos de todo mal.”

Entre aquestes dues versions es desenvolupen molts goigs dedicats a santa Cecília, sempre representada tocant orgues per fer sonar la música, com el de Girona del 1858, o el de Martaré que, amb l'orgue davant, també canta i fa entonar als assistents les seves lloances.

Com a patrona de la música sagrada, l'escriptor Marià Manent li va dedicar uns goigs, publicats el 2012 en una edició dels Amics dels Goigs, en la qual, al revers, un dibuix representa la famosa escultura romana de la seva tomba, de Stefano Maderno, del 1600.

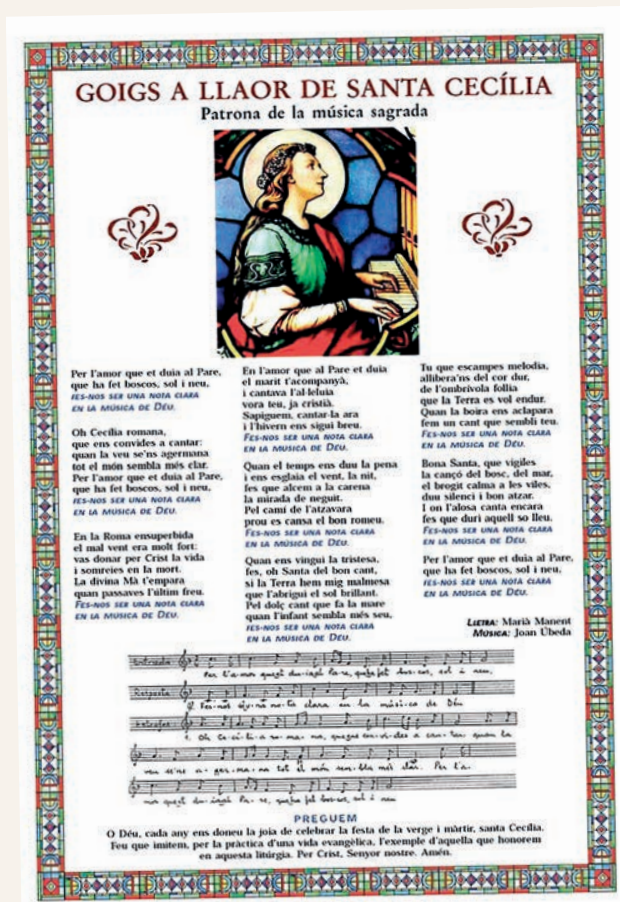
“Per l'amor que et duia al Pare, / que ha fet boscos, sol i neu, / fes-nos ser una nota clara / en la música de Déu.” Així comencen aquests *Goigs*

a llaor de santa Cecília, patrona de la música sagrada.

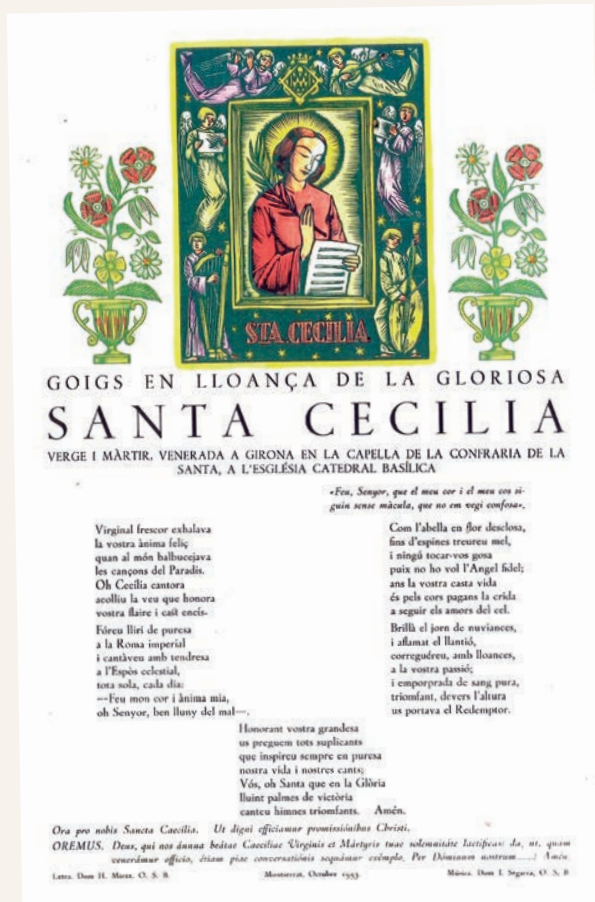
Val a dir que la música i santa Cecília van sempre units modernament, i estimulen els artistes a representar-la en fulls de goigs preciosos, com és el cas dels Goigs en lloança de la gloriosa santa Cecília, verge i màrtir, venerada a Girona en la capella de la confraria de la santa, a l'església catedral basilica, del 1953.

La primera estrofa d'aquests goigs ens recorda que "virginal frescor exhalava / la vostra ànima feliç / quan al món balbucejava / les cançons del Paradís. / Oh Cecília cantora / acollíu la veu que honora / vostra flaire i cast encís."

Montserrat va publicar el 1953 aquests goigs a llaor de la patrona de la música.

Amics dels Goigs va editar l'any 2012 aquests goigs.

La música i santa Cecília van sempre units modernament en uns goigs preciosos

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Progressen les investigacions per tractar la malaltia de l'Alzheimer

Flickr / Barú H. Ballesteros

Segons l'OMS, es preveu que els malalts d'Alzheimer podrien triplicar-se el 2050.

MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Ja se sap que, dels 55 milions de persones que pateixen demència al món, 33 milions és per culpa de la malaltia de l'Alzheimer. Per això, tot el que es faci per combatre aquesta malaltia serà important. I la notícia que us puc comunicar és que a Barcelona s'ha iniciat un estudi clínic per frenar aquesta malaltia amb la col·laboració de l'IrsiCaixa, la Fundació Lluita contra les Infeccions, la Fundació Pasqual Maragall, el CRG i el servei de neurologia de l'Hospital Ger-

mans Trias i Pujol. És una iniciativa que s'ha posat en marxa gràcies a la generositat de molts donants anònims que han volgut posar-se al servei de l'exploració de possibles teràpies que actuarien en aquest sentit d'aturar el deteriorament de la facultat cognitiva.

És cosa sabuda que en el nostre cos hi ha molts virus que s'hereten i provenen de malalties dels nostres avantpassats. Però estan inactius, no fan cap mal, fora del cas que siguin activats per alguna causa. Aleshores s'han de combatre amb els antivirals. El que s'ha vist ara és que, segons sembla, la malaltia de l'Alzheimer prové també de l'acció de certs virus que ja tenim al cos i s'activen per la causa que sigui. Ara bé, com totes les menes de virus, poden frenar-se amb els antivirals corresponents. Investigar quins antivirals són els més adequats per al cas present és el que ha motivat

l'estudi d'exploració que hem dit. Trobar aquests antivirals corresponents sembla una cosa relativament fàcil i per això s'han lliurat a aquesta investigació amb esperança fonamentada d'arribar a una solució.

Esperem, doncs, que ens en diguin alguna cosa ben aviat. Que es pugui aturar la progressió de la marxa d'aquesta demència que encara continua avançant. L'OMS va dir fa poc que es preveu que els malalts d'Alzheimer podrien triplicar-se el 2050, perquè és una realitat que, a més, va unida amb l'allargament de la vida. Confiem, per tot el que hem esmentat, que no sigui així.

FE D'ERRATES

En l'article de la setmana passada, on deia:

"Com veieu, en deu anys la qüestió ha variat notablement."

Havia de dir:

"Com veieu, en vint anys la qüestió ha variat notablement." ■

TRADICIONS REMEIERES

L'herba mosquera

Flickr / m.m.v.

A casa nostra, aquesta planta s'ha emprat com a insecticida natural.

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Arxiver dels Caputxins

L'olivarda (llat., *Inula viscosa*; cast., *mosquera*, *matapulgas*) és una planta coneguda popularment amb el nom de l'herba mosquera, ja que en la tradició ramadera de casa nostra s'ha emprat com a insecticida natural per tal d'atrapar les mosques i mosquits dels estables amb manats d'olivarda penjats al sostre dels estables i de les estances pairals. En la medicina popular, l'olivarda és una planta que

s'ha usat com a vulnerària per als cops i ferides i, també, per combatre les infeccions urinàries.

Els hortolans caputxins preparaven uns cataplasmes d'olivarda per temperar els dolors musculars que no fossin, tanmateix, d'origen reumàtic o gotós. Segons una recepta aportada per fra Jacint de Sarrià (†1778), aquests cataplasmes calia situar-los en el cos seguint minuciosament aquest procés: "Per un dolor local, cull la herba dita olivarda, pícala bé en un morter y, després, barrejada ab aiguarent fort, fes-ne cataplasma[s]. Lo modo de aplicar-lo és el següent: si lo dolor està de mig cos en amunt se posa al cap dels dits de aquella mà a la qual part se inclina el dolor; y si és de mig cos en avall, se posa als dits del peu. Per exemple, si lo dolor està en la cama,

cuixa o llocs de la part dreta se posa lo cataplasma als dits del peu dret, la major part sobre els dits y l'altra a sota, y se lliga ab drap y bena y se deixa estar, y si al cap de quatre o cinch horas lo dolor no és fora, se renova lo cataplasma. Se adverteix que aquest remei no és per lo reumatisme ni per lo puagre, perquè éstos se posan als ossos. Ab eix remei se'n han curat molts, y un que jo conech que ab altres remeis no's curaba. És [remei provat] d'un Hortolà vell." (BHC, Tractat o llibre, Vilanova de Cubelles 1756, ff. 215-216).

També amb l'arrel i amb la fulla d'olivarda els frares en preparaven un ungüent força eficaç per erradicar la sarna. A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, de la ratafia, que és un beuratge amb nombroses propietats. ■

CRÍTICA DE TEATRE

Mà morta, mà morta... pica la porta!

**ANDREU
SOTORRA**

andreu.sotorra@gmail.com

Convocar els espectadors a veure una obra del director i dramaturg anglès d'origen irlandès, Martin McDonagh (Camberwell, Londres, 1970) és una garantia que no en sortiran mai decebuts. La inoblidable obra *La reina de la bellesa de Leenane*, el seu debut, situada allà dalt a Galway, terra dels pares de l'autor, encara ressona des de fa trenta anys quan es va estrenar aquí.

La trajectòria de Martin McDonagh ha estat llarga i brillant internacionalment des d'aleshores i el seu domini de la intriga, el diàleg i la crueltat barrejats amb l'humor càustic s'han anat consolidant amb el temps fins a arribar a l'estilisme de *La mà*, una comèdia negra, tan negra que és impossible que no arrenqui els somriures de l'auditori per tot el que aquests quatre entranyables personatges tocats per la vareta de la desgràcia social viuen en una rònega habitació d'hotel de tercer ordre durant una hora i mitja.

Cal explicar-ho sense desvelar del tot la intriga? Sí. Som a l'Amèrica profunda, lluny del comtat de Galway, doncs. Som allà on temps enrere la mort diuen que sempre tenia un preu. Aquí, del western només en queda el barret i el revòlver que Carmichael, el protagonista de cabell llarg de la pel·lícula, porta a la cartutxera. Carmichael va perdre la mà esquerra quan era una criatura. Una mala jugada dels que l'assetjaven que el van col·locar a la via del tren fins que la locomotora li va passar pel ca-

nell. Fa vint-i-set anys d'això. I des d'aleshores, busca obsessivament la seva mà perduda.

La situació és hilarant, grotesca, absurda, al·lucinant i esperpèntica, però sempre amb un punt de realisme, de descobrir també què hi ha darrere de cadascuna de les ànimes turmentades dels quatre personatges. Dues interpretacions extraordinàries de Pol López (el manc Carmichael) i d'Albert Prat (el singular recepcionista Mervyn). I no es queden enrere la parella de víctimes de la trama, la noia Marilyn (l'actriu

Mia Sala-Patau) i el jove negre Toby (debut aquí del músic, model de passarel·la i actor Soribah Ceasay, d'origen familiar gambià, però nascut a Tàrrrega, terra de teatre).

La mà s'enfila i s'enfila sense aturador i d'emolic en embolic com si apuntés sempre per veure qui la diu o la fa més grossa. És com un conte de gènere negre per a adults que recorda aquell joc d'infants que es resol amb la cantarella "Mà morta, mà morta... pica la porta!". Una comèdia que, per aclamació popular, demanarà a crits una nova temporada.

© David Ruano

L'actor Pol López protagonitza l'obra "La mà" de Martin McDonagh a La Villarroel.

AMB BON HUMOR

"LA MÀ", de Martin McDonagh.

Traducció de Martí Sales

INTÈRPRETS: Pol López, Albert Prat, Mia Sala-Patau i Soribah Ceasay

DIRECCIÓ: Pau Carrió

La Villarroel, Barcelona

Fins al 14 de desembre

CRÍTICA LITERÀRIA

Traducció meritòria —

**MN. JOSEP
RUAIX I VINYET**

*Eclesiàstic, gramàtic i
escriptor*

La literatura catalana és rica perquè, a més de les obres originals, compta amb nombrosíssimes traduccions. La del *Paradise lost*, cimal de la poesia cristiana heroica, publicada en anglès l'any 1667, n'és una, deguda

JOHN MILTON

El paradís perdut

Adesiara, 2021, 974 pàg.

a Josep M. Boix i Selva (Barcelona, 1914 – Girona, 1986), publicada en diverses edicions des de 1950. La que ressenyo ho ha estat a cura de Rosa Flotats i conté, a la pàgina esquerra, la versió original.

Tracta en dotze cants l'expulsió d'Adam i Eva del paradís, però amb uns extensos prolegòmens sobre angelologia i amb visions sobre la futura redempció, tot basat en la Bíblia i barrejant-hi elements mitològics, històrics, geogràfics, etc.

Pel que fa a la mètrica, l'original és compost tot ell en el pentàmetre iàmbic anglès, que Boix i Selva converteix en decasíl·labs petrarquians. Curiosament, hi ha un vers en què la traducció coincideix amb el metre original. Vegem-ho: *On a green shady bank, profuse of flowers* = damunt d'un marge ombrós, florit i amb herba (vers 186 del cant vuitè). Tota la traducció és realment meritòria. Llàstima que, en algun cas, l'edició que comento ha volgut "regularitzar" alguns noms propis de la cultura clàssica, canviant-hi l'accent tònic i espatllant així l'encertada mètrica del traductor (p.e., canviant Pegàs per Pegas, pàg. 487, o Proserpina per Prosèrpina, pàg. 625), o bé canviant cataractes per cascades (p. 845). I és que en poesia ha de predominar l'eufonia per damunt de la gramàtica.

Acabem amb alguns tasts de la bellesa d'aquesta traducció: "Oblido el temps parlant amb tu, i oblidó / tots els seus canvis; tots igual em plauen" (mots d'Eva a Adam, pàg. 301); "No amis la teva vida ni l'odiïs; / procura viure bé la que has de viure; / deixa-ho al cel, si serà llarga o curta" (mots de l'arcàngel Miquel a Adam, pàg. 825); "ha d'ésser / la mort un son, un gronxament dolcíssim / vers la vida immortal" (ídem, pàg. 889); "Que el millor és obeir, ja ho sé des d'ara, / i amar amb temença l'únic Déu, i moure's / talment com davant d'ell, la providència / sempre observar-li'n, només d'ell dependre, / benigne amb el que ha fet, vencent tothora / el mal amb bé" (paraules d'Adam a Miquel, pàg. 899). ■

UN NOU LLINDAR

Fer ressonar
l'Evangelí

Entre nosaltres, sempre hem vist la festa de Crist Rei relacionada amb la missió de la catequesi, que es concreta en l'anunci del Regne de Déu. Un anunci que és ressò, transmissió viva d'un missatge des de la Paraula que és comunicada i des d'una vida que és testimoniada. Per això, diem que és catequista el qui, des de diferents situacions, fa que la Paraula de Déu ressoni en la pròpia vida i en la dels altres.

Fixem-nos com ho explica sant Agustí quan diu que "tot allò que expliqueu, expliqueu-ho de tal manera que el qui us escolti cregui escoltant, esperi creient i estimi esperant". Fe, esperança i caritat, les tres virtuts que són força per a la vida de tot cristià. El papa Lleó ha dit als catequistes: "Sou aquests deixebles de Jesús que es converteixen en els seus testimonis. El catequista és una persona de paraula, una paraula que pronuncia amb la seva pròpia vida. Per això, els primers catequistes són els nostres pares, aquells que han parlat primer amb nosaltres i ens han ensenyat a parlar. Tal com hem après la llengua materna, de la mateixa manera l'anunci de la fe no pot delegar-se a altres, sinó que es realitza allà on vivim, principalment a les nostres cases, entorn de la taula. Quan hi ha una veu, un gest, un rostre que porta a Crist, la família experimenta la bellesa de l'Evangelí."

Ho hem experimentat sovint compartint amb els grups de pares i mares la sessió de catequesi familiar, una vivència viscuda al llarg dels anys i orientada a tota la família. Pren, així, força i cos, l'afirmació del Concili Vaticà

II que "la família és la primera Església domèstica". Això implica posar en valor la família perquè pugui ser transmissora de la fe.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀCatalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de:

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

Departament de la Presidència

Director: Òscar Martí Navarro**Consiliari:** Mn. Miquel Ramón Fuentes**Sotsdirectora:** Carme Munté Margalef**Redactors:** Miquel Àngel Codina, Macià

Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra

Lingüista: Montserrat Pibernat**Fotògraf:** Agustí Codinach**Col·laboradors d'aquesta setmana:**

Josep Miquel Bausset, Pilarín Bayés, Lucía

Caram, Ángeles Conde, Miriam Díez, Carme

Escales, Juanjo Fernández, Jordi Font, Quique

Fernández, Antonio Gil, Concepció Huerta,

Ignasi Miranda, Glòria Monés, Lucía Mon-

tobbio, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Per-

sonat, Quique, Felip-Juli Rodríguez, Josep

Ruai, Jordi Sánchez, Valentí Serra, Andreu

Sotorra, Sebastià Taltavull, Nora Vela

Redacció, administració, publicitat i promoció:C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià**Administració:** Isabel Giralt

(comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-

cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon

industrial El Cementiri. Tel. 938 788

403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT

FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Difusió controlada perLes opinions expressades pels nostres
col·laboradors no reflecteixen necessà-
riament la d'aquest setmanari

Agenda
Barcelona**16 JORNADES BÍBLIQUES**

Del **dissabte 22 de novembre al dissabte 29**, a Llibreria Paulines, a les parròquies de la Mare de Déu de la Medalla Miraculosa i de la Preciosíssima Sang de Barcelona, i a la casa d'espiritualitat Betània, de Cornellà de Llobregat, tenen lloc les jornades *La muntanya i la trobada amb Déu*. Més informació: www.eabiblia.org.

PARRÒQUIA MARE DE DÉU DELS ÀNGELS

El **diumenge 23 de novembre**, a les 11.30, el cardenal Joan Josep Omella presideix l'eucaristia en acció de gràcies per la consagració de l'església Mare de Déu dels Àngels (c/ Balmes, 78 - Barcelona).

MOSTRA DE CINEMA ESPIRITUAL

El **dimecres 26 de novembre**, a les 19.00, projecció de la pel·lícula *Bonhoeffer*. El espía i diàleg amb Víctor Hernández a Cristianisme i Justícia (c/ Roger de Llúria, 13 - Barcelona).

AMICS DELS GOIGS

El **dijous 27 de novembre**, a les 18.00, conferència *L'experiència d'un divulgador dels goigs* amb Mn. Viñolas a la parròquia de Sant Euleni Papa de Barcelona.

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 29 de novembre**, a les 11.00, visita guiada (activitatspuelles@gmail.com); a les 19.00, vetlla d'Advent.

ORATORI DE SANTA MARIA DE BONAIGUA

El **dissabte 29 de novembre**, a les 12.45, conferència *Noves evidències científiques de l'existència de Déu* amb José Carlos González-Hurtado.

PROCESSÓ JUBILAR

El **dissabte 29 de novembre**, a les 17.30, surt de la parròquia de Sant Agustí de Barcelona la processó jubilar de les Esperanes cap a la basílica de la Mercè. Hi estan convocades totes les germandats i confraries de l'arxidiòcesi.

CARLES DE FOUCAULD

El **dissabte 29 de novembre**, a les 17.45, trobada per commemorar l'aniversari de la mort de sant Carles a la seu de la Comunitat de Jesús (c/ Joan Blanques, 10 - Barcelona).

ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ

El **dissabte 29 de novembre**, a les 17.00, concert *Nadal de colors* a favor de la Fundació Manos Providentes; el **diumenge 30**, a les 17.00, *Cantem al Nadal*, per a la Fundació Mirada de Esperanza (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).

Girona**PONTIFICAT**

El **dimarts 25 de novembre**, a les 19.30, conferència d'Antoni Puigverd sobre *De Francesc a Lleó en el món d'avui* al Casal Marià d'Olot.

Lleida**CÀRITAS**

El **dilluns 24 de novembre**, a les 10.30, estrena del documental *13 veus. Una realitat: el sensellarisme* al CaixaFòrum Lleida. Reserves: comunicacio@caritaslleida.net.

Solsona**SANTUARI DEL MIRACLE**

El **cap de setmana del 28 al 30 de novembre**, *Dol, espiritualitat i natura* amb Assumpció Ros i Som Provisi-
onals (tel. 973 291 699).

Tarragona**JOVES**

El **divendres 28 de novembre**, a les 20.00, adoració eucarística per a joves a l'església de Sant Jaume Apòstol de Riudoms.

Urgell**XXVII FESTIVAL ORGUES DE PONENT I DEL PIRINEU**

El **dissabte 6 de desembre**, a les 18.00, concert de Juan de la Rubia a la catedral de la Seu d'Urgell.

Vic**MUSEU EPISCOPAL DE VIC**

El **dijous 27 de novembre**, a les 19.00, presentació del llibre *Patri-
moni romànic. L'art català dels segles XI i XII*, de Carles Sánchez.

JAUME PINYOL

President de Música Antiga de Girona

“Som pioners en molts àmbits de difusió de la música barroca catalana”

MAC

Música Antiga de Girona (magirona.org) és una associació sense ànim de lucre creada l'any 2000 amb la finalitat de difondre la música continguda a les partitures de l'arxiu musical de la catedral de Girona, principalment les dels segles XVII i XVIII. Parlem amb l'historiador Jaume Pinyol, president d'aquesta entitat que enguany ha bufat les espelmes d'un fructífer quart de segle.

Quines activitats organitzau al llarg de l'any?

Les activitats de l'associació corresponen a les d'un petit grup d'amants de la música barroca que disposa de més afanys que no pas de recursos. Fem, com a mínim, un concert cada any, que sempre és diferent, i després l'editem en CD. Portem ja catorze CD editats, dedicats a les obres conservades dels diferents mestres de capella de la catedral i a diversos aspectes musicals de la vida dels gironins de l'època, com ara la música dels convents, les nades o la música mariana.

Quin ha estat el darrer CD que heu editat?

El darrer CD, titulat *Lloances a Maria*, conté onze composicions marianes de la catedral de Girona. Les obres són en llatí, en castellà i n'hi ha una cantada, part en castellà, part en català,

com era usual als voltants del 1700. Aquest CD va acompanyat d'un llibret explicatiu de cadascuna de les peces.

Organitzar un concert, i la seva corresponent edició en CD, no és tasca fàcil.

I tant! Primer, cal triar les partitures adients al tema escollit per a l'any, d'entre les 750 partitures digitalitzades de l'arxiu capitular, tenint en compte el pressupost disponible i passar-les a format digital. Alhora, investigar el rerefons de cadascun dels mestres de capella i de les partitures. Després, cal cercar el local per al concert, generalment l'auditori de La Mercè o bé el del Palau de Congressos i tenir cura de la difusió del concert i de la venda de les entrades. Cal també encarregar la gravació del concert i fer-ne l'edició corresponent en CD. I el dia del concert presentar-lo als oients per tal de facilitar-ne la comprensió.

Quin balanç faria d'aquests vint-i-cinc anys de vida de Música Antiga de Girona?

Molt positiu. Som pioners en molts àmbits de difusió de la música barroca catalana. Hem rescatat de l'oblit sonor obres d'una desena de compositors de notable vàlua i hem editat un primer volum de partitures del mestre Josep Gaz. Així mateix, hem investigat en diferents arxius detalls històrics que ens han permès de situar les composicions que hem anat difonent. Que una ciutat de províncies com Girona pugui mostrar la recuperació de la seva música barroca, presentada en concerts i en catorze CD, no ho pot fer cap altra ciutat, ni catalana ni espanyola. Ni tampoc segurament cap altra ciutat europea. Obrim un camí que altres seguiran, i ja segueixen, i que generacions posteriors podran valorar amb més punts de referència musical.

Maria Lluïsa.

**Advocada, nedadora i precursora
de la fi de la leucèmia.**

Tria com vols que et recordin.

**Fes el teu testament solidari i ajuda'ns a
aconseguir un futur sense leucèmia.**

**Informa-te'n a comvolsqueetrecordin.org
o truca'ns al 900 32 33 34**

Escaneja aquest codi QR
amb el mòbil i accedeix al nostre web.

**Fundació
JOSEP
CARRERAS**
IMPARABLES CONTRA LA LEUCÈMIA